

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 249 (9251)

TRST, nedelja, 26. oktobra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

NOVO ŠOLSKO LETO IN POOBLAŠČENI ODLOKI

Ob začetku novega šolskega leta 1975-76 smo z zadovoljstvom ugotovili porast števila vpisanih učencev na vseh naših šolah, še posebej pa v I. razred osnovne šole in v o. troške vrste. To je dokaz vitalnosti naše šole, še bolj pa narodne zavednosti in zaupanja staršev v svojo slovensko šolo.

Vendar ne smemo pri tem običati in se zadovoljiti s statističnimi podatki in naštevanjem novih razredov na tej ali oni šoli. Prav te ugotovitve nas obvezujejo, da se z večjo verno zavzemamo na vseh ravneh, od šolskih ravnateljev do ministrstva, od občinskih uprav, pokrajine in dežele do vlade, od organizacij in ustanov do sindikatov, strank in parlamenta za samostojnost in enakopravnost slovenske šole, za reševanje problemov našega šolstva, za priznanje in uveljavljanje pravice naših rojakov v videnski pokrajini do pouka v materinem jeziku. Ne delamo si prevelikih utvar, ker žal dobro vemo, kako počasi meļjejo mlini ob Tiberi, se zlasti ko gre za vprašanja naše narodnostne skupnosti. Toda sporazum med Italijo in Jugoslavijo o meji, medsebojni dogovori in zagotovila glede pravic in vloge narodnostnih manjšin, podpora demokratičnih strank in naprednih sil, tako v vsedržavnem, kot v krajevnem merilu, nam lahko zelo pomagajo in koristijo tudi v prizadevanjih in boju za našo šolo.

Zaj lahko računamo na večjo in učinkovitejšo podporo, toda spoznavati problematiko naše šole in nakazati ustrezne rešitve moramo predvsem mi sami, nato pa složno zahtevati, da jih politične sile in pristojne oblasti tudi upoštevajo in uresničujejo. (Pri tem velja omeniti med drugim vprašanje o ustanovitvi samostojnega slovenskega šolskega okraja, ki se je nekje zataknilo). Sporazum med Italijo in Jugoslavijo ukinja nemorandum in nam odpira nove možnosti, obenem pa nalaga nove obveznosti in odgovornosti tudi, glede naše šole.

Poleg tega imamo še druge instrumente, ki so sicer še pomanjkljivi, in možnosti v okviru pooblaščenih odlokov, oziroma šolskih organov, ki jih omenjamo odloki določajo. Skupno z vsemi italijanskimi naprednimi silami se moramo boriti za izboljšanje in izpopolnitev teh odlokov, za temeljito reformo šolstva v Italiji, medtem pa moramo pravilno izkoristiti vse, kar nam pooblašeni odloki že nudijo. Zelo bi grešili, če bi stali križem rok, kajti tudi tak postopujemo korake k demokratizaciji in ustrezni reformi šole.

Kmalu bo leto dni od uveljavitve pooblaščenih odlokov. V lanskem šolskem letu so novi šolski organi komaj začeli delovati, po prvih izkušnjah pa imajo sedaj več časa, da čimbolj uspešno opravljajo svojo vlogo in nalogo. Že prve volitive šolskih svetov so precej razbale vso našo javnost, zlasti pa starše in dijaško mladino. Potem so se člani šolskih organov od blize spoznali z vprašanji šole, razpravljali in nastopali pri pristojnih oblasteh. Izkazalo se je, da so novi šolski organi bolj delavni tam, kjer so bolj aktivna društva staršev in kjer so se za šolo bolj zanimala tudi prosvetna društva.

V prvih nekaj mesecih svojega delovanja so se razni šolski sveti predvsem zavzemali za rešitev vprašanja šolskih prostorov, za dodatni pouk na celodnevni šolah in za šolske učbenike. V pooblaščenih odlokih pa imamo še druge možnosti delovanja in uveljavljanja pri upravljanju šole. Zato bi bilo zelo potrebno, da se naši starši, dijak in šolski, podrobneje seznajajo z vsebino pooblaščenih odlokov, kakor tudi z novimi po-

budami, izkušnjami in vedenjem na šolah, med dijaki in učnim osebjem po vsej Italiji.

Kot določajo pooblašeni odloki, traja mandatsna doba nekaterih svetov tri leta (npr. zavodski svet), druge svete je treba izvoliti vsako leto (npr. medrazredni svet za osnovne šole), ali pa jih dopolniti. Minister za šolstvo je z okrožnico št. 267 pozval šolske skrbnike, naj bodo te volitve čimprej. Imenovati je treba prej volilne komisije (vsaj 46 dni pred volitvami). Tako bodo volitve šele ob koncu novembra, ali celo v decembru. Pri tem pa moramo omeniti, da so dosednji sveti polnopravni do ustoličenja novih organov.

Našim staršem in dijakom priporočamo, da se na volitve novih svetov temeljito pripravijo, da se podrobno seznajajo z vsebino pooblaščenih odlokov, da se pogovorijo o programih in da izberejo iz svojih vrst najboljše kandidate.

ALBIN BUBNIČ

COSTA GOMES SI JE VČERAJ OGLEDAL REKO IN KRK

Portugalski predsednik zaključil obisk v SFRJ

Zadovoljstvo zaradi poteka pogovorov
Tito sprejel povabilo, da obišče Lizbono

(Od našega dopisnika)

BEograd, 25. — Portugalski predsednik general Francisco da Costa Gomes je po današnjem krajšem bivanju na Hrvaškem, na Krku in Reki, končal tridnevni uradni obisk v Jugoslaviji in se vrnil v Lizbono. Gomesove pogovore s predsednikom Titom v Beogradu in delovna srečanja njuni sodelavci ocenjujejo v jugoslovanskih krogih kot uspešno dejanje v napredujoči dvostranski odnosih ter kot močno spodbudo za nadaljnje sodelovanje, zblizevanje in prijateljsko medjugoslovanskimi in portugalskim narodom.

O obisku portugalskega predsednika so danes objavili skupno sporočilo, ki med drugim navaja, da so pogovori med predsednikoma in njunimi sodelavci potekali v priščnem in prijateljskem vzdušju in v duhu popolnega medsebojnega zaupanja, razumevanja in spoštovanja, od izraza pa je prišla visoka stopnja skladnosti in podobnosti stališč do vseh obravnavanih vprašanj.

Predsednika Tito in Gomes sta poudarila, da uspešni odnosi med državama temeljijo na suvereni enakosti, enakopravnosti, nemešavanju in konstruktivnem sodelovanju ob popolnem spoštovanju mednarodnega položaja in opredeljenosti dveh držav. Ta načela so podlaga za nadaljnji stalni in vsestranski napredek jugoslovansko-portugalskega sodelovanja. Tito in Gomes sta v zvezi z bilateralno izrazila zadovoljstvo nad že sklenjenimi sporazumi o sodelovanju na področju trgovine, turizma in kulture (slednjega so podpisali prav v času Gomesovega obiska v Beogradu) ter o ukinjivih vizumov. Potrdila sta namen, da v bližnji bodočnosti sklenejo tudi sporazume, ki bodo pogodbeno urejali sodelovanje v prometu, menjavo znanstvenih in tehničnih izkušenj in druga področja sodelovanja.

Predsednika Jugoslavije in Portugalske sta izmenjala mnenja tudi o več aktualnih problemih mednarodnih odnosov in sodelovanja. Kot pravi skupno sporočilo, sta pozitivno ocenila konferenco o evropski varnosti in sodelovanju ter ponovila pripravljenost svojih držav, da skupaj z drugimi udele-

ženikami konference izvajata duh in določila sklepne dokumente iz Helsinkov. V zvezi s položajem na Bližnjem vzhodu sta Tito in Gomes izrazila zaskrbljenost. Po zdravila sta vsa prizadevanja, ki utegnejo voditi k miru in varnosti na tem območju.

Predsednika Tito in Gomes sta pri obravnavi mednarodnih odnosov posebno pozornost namenila dejavnosti nevrščenih držav za zagotavljanje miru in reševanje problemov, ki ga ogrožajo. Obvestila sta se tudi o notranjem razvoju v Jugoslaviji in na Portugalskem. Portugalski predsednik Gomes je povabil predsednika Tita na uradni obisk v Lizbono. Vabilo so, kot ob koncu pravi skupno sporočilo, sprejeli z zadovoljstvom.

VLADO BARABAS

TRADICIONALNO SREČANJE SLOVENSKE POKLICNIH GLEDALIŠČ V MARIBORU

S svečano podelitvijo nagrad končano »Borštnikovo srečanje«

Med nagrajenimi tudi člani SSG iz Trsta za sodelovanje pri uprizoritvi Leskovčeve drame »Dva bregova«: kostumerka Marija Vidau, skladatelj Aleksander Vodopivec in igralka Miranda Caharija. Borštnikov prstan Ančki Levarjevi

MARIBOR, 25. — S podelitvijo Borštnikovih nagrad se je nocoj v mestnem gledališču zaključilo letošnje tradicionalno srečanje slovenskih poklicnih gledališč, imenovano »Borštnikovo srečanje«.

Borštnikov prstan, ki se vsako leto podeljuje za življenjsko gledališko delo, je tokrat prejela znanstvena slovenska gledališka umetnica Ančka Levarjeva, dolgoletna članica ljubljanske Drame in Jugoslovanske dramske pozorišča v Beogradu. Obiskovalci gledaliških predstav v Trstu se je bode spominjali kot baronica v nepozabnem Linhartovem »Matičku«, s katerim je Drama SNG gostovala v Kulturnem domu decembra 1967.

Med povabilo svojega gosta, da obišče Lizbono.

Na vabilo predsednika IS SRS Andreja Marinka bo decembra meseca šla delovna delegacija pod vodstvom predsednika dr. A. Comellija na razgovore v Ljubljano. Delegacija si bo ogledala tudi druga mesta v Sloveniji.

V Kulturnem domu je bil nocoj otvoritveni koncert abonentne sezone Glasbene matice s sodelovanjem orkestra GIM in mezzosopranistke Nore Jankovič. Občinstvo je do kraja napenljivo dverano in naraščajo izvajalce z opazili in cvetjem.

predsednik vlade Carlos A. Navarro. Nekaj po 19. uri je prisel v Madrid nadškof Zaragoze Pedro Antero Quadraro, ki je član regentskega sveta. Nadškof je takoj po svojem prihodu odšel na sedež španskega »parlament« Cortes.

V poznih popoldanskih urah je prišel v palačo Pardo tudi svak generala Franca ter bivši minister za notranje in zunanje zadeve Ramon Serrano Suner. Ta se je oddaljil od generala Franca in od njegove družine že v letu 1942, ko je zapustil zunanje ministrstvo.

Nekaj po 18. uri sta prišla iz palače Pardo princ in prestolonaslednik Juan Carlos ter predsednik vlade Arias Navarro. Oba sta bila zelo razburjena. V popoldanskih urah so številni generali in druge osebnosti skušali stopiti v palačo Pardo, toda le redkim se je posrečilo, da bi prišli do sobe starega »caudilla«.

Po nekaterih vestih bi se zdelo, da je Franco že umrl. Neki ugleden madridski časopis baje že pripravljalo posebno izdajo ter čaka samo uradno potrditev smrti španskega diktatorja.

Dolga agonija generala Franca ne povzroča v španskih političnih krogih večje senzacije. Vse opozicijske stranke so že dal časa pripravljene na ta trenutek ter vedo v glavnem, kaj bodo storile v trenutku, ko bo prenehal 39-letna osebna diktatura človeka, ki se je povzel od poveljnika polka »El Tercero« (španska tajska legija) do položaja španskega državnega poglavarja. Mogoče je strah pred tem, kaj se bo zgodilo jutri, dosti večji v vrstah španskih vladnih krogov.

Zadnje zdravniško sporočilo je napotilo politične opazovalce na domnevo, da bi utegnil sam Franco podpisati dokument o predaji oblasti v roke naslednika Juana Carlosa. Ta vest ni bila potrjena. Na vsak način pa pri vseh teh dogajanjih ni bistveno več, kaj se dogaja na vrhu španske države. Ni bistveno več, kaj je hotel Franco doseči s svojimi zadnjimi

sklepi glede bodoče ureditve španske države. Bistveno je dejstvo, da se je Francovo ljudje že toliko odtrgali od svojega ljudstva, da je sedaj njegovo nasledstvo postavljeno na tehtnico.

Franco je že leta 1947 in pozneje z zakonom iz leta 1967 določil postopek za prenos državnih pooblastil na novega državnega poglavarja (leta 1969 je bil na to mesto imenovan princ Juan Carlos). Glede tega zakonska določila predvidevajo, da se lahko državni poglavar odstavi z dvotretjinsko večino glasov članov vlade. Sklep pa mora vlada sporočiti državnemu svetu, ki ga mora odobriti z isto večino. Sklep je predložen potem parlamentu »Cortes«, ki bi se moral sestati v enem tednu. V primeru odsotnosti državnega poglavarja, kateremu bi moral naslediti že imenovani na-

slednik, prevzame vso oblast regentski svet, ki bo v njegovem imenu sklical »Cortes« in kraljevski svet. Po zakonu so člani regentskega sveta predsednik Cortes Alejandro Rodriguez De Valcarcel, zaragoški nadškof Pedro Contero Quadraro ter generalni kapetan Angel Salas Larrazabal. Kraljevski svet je sestavljen v glavnem iz najvišjih krogov države, deloma cerkvene, vojske in sodnijske hierarhije.

V teh razmerah je očitna globoka razpaka med pobudami ter poskusi »mirne Španije« in resnično Španijo, ki z nestrpnostjo pričakuje fizični konec diktatorja, ki je 39 let vladal Španiji v imenu fašističnih načel, s katerimi je pometla druga svetovna vojna. Pred več kot 40 leti se je špansko ljudstvo znašlo ob začetku novega de-

mokracijskega življenja pod napadom fevdalnih in kapitalističnih sil, ki so skušale preprečiti vsakršni napredek. Sile, ki so se zoperstavile Franco pa so bile tedaj zelo razcepljene, kar se pozna še danes v španskem antifašističnem gibanju. Nauk, ki ga je španski protifašistični boj v letih 1936-1939 nakazal, so morda v veliki meri sprejeli španski komunisti s svojim tajnikom Carrillom na čelu. Prav v teh dneh in celo v zadnjih urah je dejavnost raznih političnih gibanj tako v Španiji kot v inozemstvu zelo razgibana. Španski komunisti zahtevajo najširšo koalicijo vse političnih strank in gibanj ter se obvezujejo, da bodo spoštovali rezultate morebitnih volitev. Glavno je, da se v Španiji vzpostavi demokracijski režim, ki bi spoštoval ljudsko voljo.

Zločinska oskrnitev občinskega spomenika padlim v NOB v Dolini

Mirno sožitje, dokončna ureditev meje med Italijo in Jugoslavijo, vsakodnevno soočenje s stvarnostjo dveh složno živečih narodov, ni dovolj, če ni medsebojnega spoštovanja in če se stalno najde kdo, ki ščeva k narodnostni mrznosti, ki podžiga napetost med narodi. Tak občutek smo imeli, ko smo zrl na oskrnjeni napis mogočnega občinskega spomenika padlim v Dolini. Neznani zlikovci so ponoči od petka na soboto odstranili slovenski napis Spomeniški park (italijanskega so pustili nedotaknjena) in s črkami sestavili znano italijansko žaljivko, ostale črke pa zmletali med zelenje v parku. Včeraj zjutraj je občinski uslužbenec opazil podlo dejanje in obvestil pristojne organe, ki so uvedli preiskavo. Vest se je hitro razširila med dolinskimi občani in izvala razumljivo ogorčenje, da se najdejo še ljudje, ki se ne obotavljajo položiti roke na obeležje tistim, ki so dali življenje za svobodo vseh, ne samo Slovencev.

Dolinski občinski odbor, ki se je sestel včeraj, je o zločinski oskrnitvi spomenika sprejel resolucijo, v kateri je rečeno, da »v prepričanju, da tolmači antifašistična in demokratična čustva dolinskih občanov, obsoja ponovni izžaljevanje prevratniških sil, ki so se izkazale s podlo oskrnitvijo občinskega spomenika padlim za svobodo«, da »odločno protestirajo proti ponavljanju takih dejanj in poziva organe javne varnosti, da uporabijo vse svoje moči, za odkritje krivcev, kakor tudi tistih, ki so zločince navdihili in poslali da jih strogo in zgledno kaznujejo«. Občinski odbor »poziva celotno prebivalstvo, da se enotno združi proti takim dejanjem nestrpnosti, katerih namen je netiti sovražnost in zaskrbljenost v krajih, kjer so slova, razumevanje in medsebojno spoštovanje temeljni pogoji za mirno in omikano sožitje med občani slovenske in italijanske narodnosti«.

Dolinski občinski odbor je tudi sklenil vložiti sodno prijavo proti zaenkrat neznanim storilcem.

BUKARESTA, 25. — Pakistanski premier Ali Buto je končal obisk v Bukaresti, kjer se je pogovarjal z romunskim predsednikom Ceaușescu. Med obiskom sta obe vladi sklenili sporazum o turizmu; prevozniki in gospodarskem ter tehničnem sodelovanju.

Kissinger poročal Fordu o obisku na Kitajskem

WASHINGTON, 25. — Ameriški zunanji minister Kissinger se je takoj po povratku v Washington sestel s predsednikom Fordom, kateremu je na kratko poročal o poteku svojih obiskov na Kitajskem in v Tokiu. V pogovoru s časniki je Kissinger dejal, da je povedal sefu Bele hiše, da se odnosi med ZDA in Kitajsko odvijajo na trdnih osnovah in da so bili pogovori, ki jih je imel s kitajskimi voditelji v Pekingu, uspešni. Kissinger je tudi dejal, da bo v najkrajšem času objavljen datum napovedanega Fordovega obiska v Pekingu, saj je treba rešiti samo še nekatere ovire tehničnega značaja. Dodal je, da ne pričakuje, da bi Fordov obisk privedel k popolni obnovitvi diplomatskih odnosov med obema državama, čeprav bo to predmet pogovorov med sefu Bele hiše in kitajskimi voditelji.

Sadat obišče Francijo, ZDA in Vel. Britanijo

KAIRO, 25. — Egiptovski predsednik Sadat je odpotoval danes iz Kaira na 16-dnevno diplomatsko turnejo, med katero bo obiskal Francijo, Združene države Amerike in Veliko Britanijo. Med obiskom v ZDA bo Sadat odšel tudi na sedež Združenih narodov, kjer se bo sestel z generalnim tajnikom Waldheimom, nato pa bo govoril na generalni skupščini.

Pozornost opazovalcev je seveda osredotočena predvsem na pogovore, ki jih bo egiptovski predsednik imel v Washingtonu s Fordom in Kissingerjem. Na kairskem letališču je Sadat v tej zvezi časniki dejal, da ne gre v ZDA z namenom, da bi beručil, ampak zato, da bi postavil egiptovsko - ameriške odnose v pravi okvir. Dejal je tudi, da si Egipt želi, da bi med egiptovskim in ameriškim narodom vladalo razumevanje in dobra volja. Poleg podpredsednika vlade in zunanje ministra Ismaila Fahmija spremljata Sadata na potovanju še ministra za gospodarstvo in za znanstveno raziskavo.

Waldheimov poskus posredovanja v sporu med Španijo in Marokom

NEW YORK, 25. — Generalni tajnik Združenih narodov Kurt Waldheim je odpotoval danes v Rabat, da bi skušal posredovati v sporu, ki je nastal med Španijo in Marokom zaradi španske Sahare. Waldheim bo poleg Maroka obiskal še Marokanijo in Alžirijo, ob koncu svoje posredovalne misije pa se bo ustavil tudi v Madridu.

NA VELIKI MANIFESTACIJI V RIMU

200.000 gradbincev zahtevalo drugačno gospodarsko politiko

Na sindikalnem shodu je govoril tajnik CGIL Lama

RIM, 25. — Več kot 200.000 oseb se je odzvalo pozivu federacije CGIL, CISL in UIL ter enotne federacije gradbincev in se udeležilo manifestacije na Trgu San Giovanni v središču Rima, katere namen je bil pritegniti pozornost na pereč položaj gradbenistva. Poleg gradbincev se je manifestacije udeležilo več kot 20.000 študentov, pa tudi delavci drugih kategorij. Štirje sprevodi so v trdnih urah krenili z različnih točk proti Trgu San Giovanni, kjer so pred ogromno množico spregovorili predstavniki enotnega sindikata gradbincev ter generalni tajnik CGIL Lama. Slednji je orisal splošno linijo enotnega sindikata, ki si prizadeva predvsem za reševanje problemov naložb in zaposlovanja, za kar pa je potrebno angažiranje vseh delavcev in še posebno gradbincev. Lama je ugotovil, da je gradbeništvo danes v hudi krizi, saj je na tem področju že okrog 300.000 brezposelnih, da pa se ta kriza vključuje v splošno krizo, ki je prizadela celotno italijansko gospodarstvo.

Tajnik CGIL je tudi poudaril, da federacija ne bo popuščala pred izsiljevanjem, češ naj delavci mirujejo, ko pa je politični položaj tako delikaten. V tej zvezi je dejal, da sindikati nočejo vladne krize, da pa zahtevajo od političnih demokratičnih sil, naj dajo

Patolicev danes v Rimu

RIM, 25. — Sovjetski minister za trgovino s tujnino Nikolaj Patolicev bo jutri dopotoval v Rim, kjer se bo zadržal do 31. oktobra. Program obiska predvideva razgovore s predsednikom republike Leonejem, s predsednikom vlade Morom, z zunanjim ministrom Rumorjem ter s predstavniki političnega in gospodarskega življenja.

BONN, 25. — Zahodnonemski zvezni kancler Helmut Schmidt bo 29. oktobra odpotoval na petdnevni obisk na Kitajsko, nato pa se bo še dva dni zadržal v Iranu.

DANES

Španija demokratizacne ustavne in politične ureditve.

Portugalski predsednik Costa Gomes je včeraj zaključil obisk v Jugoslaviji in odpotoval v domovino. V uradnem poročilu o obisku je predvsem poudarjeno, da so pogovori pokazali veliko sorodnost stališč o vseh obravnavanih vprašanjih. Tito je spre-

Španski diktator umira. V palači El Pardo vlada mrzlično in napeto vzdušje. Drugo za drugim se vrstijo zdravniška sporočila, ki pa vsa govorijo o poslabšanju zdravstvenega stanja 82-letnega diktatorja, oziroma o nespremenljivih zdravstvenih razmerah. Franco so že dal v poslednje sveto olje in tudi papež Pavel VI. mu je poslal posebno poslanico. V pričakovanju Francove smrti se v vrstah vladnih krogov kaže oster boj za nasledstvo, demokratična opozicija znotraj in zunaj Španije pa se pripravlja na odločen boj za uveljavitev v

NA VABILO PREDSEDNIKA IS A. MARINCA

Predsednik deželne vlade dr. Comelli decembra na uradnem obisku v Sloveniji

Deželno odposlanstvo bo v času od 9. do 11. decembra obiskalo Ljubljano in druga središča v sosedni republiki

Zastopstvo deželnega odbora Furlanije - Julijske krajine bo v decembru uradno obiskalo Socialistično republiko Slovenijo. Odposlanstvo, ki ga bo vodil predsednik deželne vlade dr. A. Comelli, se bo mudilo v Sloveniji od 9. do vključno 11. decembra, in sicer na vabilu predsednika Izvršnega sveta SR Slovenije Andreja Marince.

Do prvega stika med najvišjimi predstavniki dežele Furlanije - Julijske krajine in SR Slovenije je prišlo le nekaj mesecev po ustanovitvi naše avtonomne dežele, 13. marca 1965, ko je Gorislo in Videmsko obiskalo odposlanstvo iz SR Slovenije, ki ga je vodil podpredsednik IS Janko Smole. Deželni odbor je pod vodstvom predsednika Berzantija nato vrnil obisk v Ljubljano v dne 22. in 23. maja istega leta, štiri leta pozneje, septembra 1969, pa je obiskalo našo deželo odposlanstvo iz SR Slovenije pod vodstvom predsednika IS skupščine Staneta Kavčiča.

Nov uradni obisk predstavnika dežele Furlanije - Julijske krajine je bil napovedan že pred časom in do njega bi bilo moralo priti marca lanskega leta, vendar je bil odložen na poznejši čas. Med tem časom so se izvršila številna srečanja med predstavniki dežele uprave in SR Slovenije, ki so veljala obravnavi in poglabljanju specifičnih vprašanj skupnega interesa. Predsednik deželne vlade Comelli bo decembra letos ponovno vzpostavil stik z najvišjimi predstavniki SR Slovenije: med svojim bivanjem v sosedni republiki bo deželno odposlanstvo obiskalo Ljubljano in druge kraje v Sloveniji.

Socialisti v GMT za alternativno politično rešitev

Sekcija PSI v tovarni GMT pri Boljuncu je na svojem včerajšnjem sestanku predlagala umik socialistov iz sedanje večine s KD v krajevnih upravah. Levosredinska koalicija ni namreč ustregla zahtevam delavstva, saj so npr. tudi na gradnji »družbenega centra« in podporo stanovanjskim združenjem enostavno pozabili.

Celica PSI v boljunski tovarni za to ugotavlja, da je s tako KD, ki podpira le buržoazijo, nemogoče sodelovanje, ki bi ne bilo podrejeno sodelovanju s KPI, katere po volilnih izidih 15. junija ni več mogoče

ZANIMIV PROCES PRED TRŽAŠKO PRETURO

Na zahtevo občine kot zasebne stranke pretor odredil porušenje »črnih zgradb«

Inž. Giacomelli, ki je gradil v zgonski občini brez dovoljenja, je bil pogojno obsojen tudi na mesec dni pripora in milijona lir globe

Pred tržaško preturo se je včeraj nadaljevala in zaključila sodna razprava proti inž. Giuliju Giacomelli in Francu Foscariju, ki sta bila obtožena prekrškov proti urbanističnemu zakonu. Inž. Giacomelli je namreč pred osmimi leti kupil od Foscarija zemljišče ob pokrajinski cesti med Gabrovcem in Zgonikom. Manjše barake, ki jih je bil postavil na tem zemljišču, je Foscariji, inž. Giacomelli brez gradbenega dovoljenja dopolnil s novimi gradnjami, in sicer z leseno hišico, z zidanim poslopjem z električno in vodno napelavo ter greznici in odtokom, pozneje pa še z večjim bazenom. Celotno zemljišče je obdal z ograjo.

K sodni obravnavi, ki ji je posredoval znani pretor Trampus, se je prvič za naše kraje in na osnovi posebne odredbe prijavila kot zasebna stranka zgonska občina v osebi podžupana Borisa Simonete ter pod okriljem svojega pravnega zastopnika odv. Petra Sanzina. To dejstvo ustvarja nedvomno izredno pomemben precedens v boju proti črnim gradnjam na Krasu. Teža tega ukrepa zgonske občine se je izkazala že v sami razsodbi na včerajšnjem procesu. Medtem ko je bil Foscariji oproščeno zaradi zapadlosti roka za sodni pregon, je bil inž. Giacomelli obsojen pogojno na en mesec pripora in milijon lir globe, nadalje na plačilo sodnih stroškov ter povrniti škodo prizadetih strank na ta način, da podre vse zgradbe in vzpostavi prejšnje stanje, in na izplačitev stroškov obrambe zasebne stranke.

Včerajšnji del sodne razprave se je začel z zaslišanjem prič zasebne stranke, to je orožnice sodega čuvaja, ki so si 30. avgusta 1972 ogledali gradbišče. Pričali so, da so bili tistega dne na gradbišču trije delavci Giacomellijevega podjetja, ki so očitno nekaj delali. S tem je hotela zasebna stranka izpodbijati tezo, da so bila vsa dela zaključena že ob koncu leta 1971, kar bi pomenilo, da je zapadel rok za sodni pregon. Na to pričevanje se je nato oprl odvetnik Sanzin v svojem zaključnem govoru, medtem ko je skušal Giacomellijev branilec odv. Škerk dokazati nasprotno, Foscarijev branilec Carbone pa je zahteval popolno oprostitev svojega varovanja. Zadnje besedo je izrekel pretor Trampus z razsodbo, proti kateri je obramba vložila priziv. Naj omeni-

diskriminirati in ki bi morala prevzeti odgovornost v javnih uravah. Zato socialisti v GMT soglašajo s strankino linijo za alternativno politično rešitev.

SINOČI V ŠTIVANU

Sestanek za postavitev spomenika padlim v NOB

Sinoči je bil v Štivanu sestanek domačinov, ki mu je prisostvoval župan Škerk. Govorili so o pobudi za postavitev spomenika padlim v NOB v spominu delu devinsko-nabrežne občine, za katerega so že zbrali 700 tisoč lir. Na sestanku so sklenili, da bodo navezali stike tudi s prebivalci Devina in Medje vasi, da bodo skupno določili kraj, kjer bo stal spomenik. Istočasno bodo izvolili odbor, v katerem bodo zastopali demokratične in antifasistične organizacije ter seveda prebivalci vseh treh vasi.

● Včeraj je vladni komisar prefekt Di Lorenzo sprejel na vljudnostnem obisku generalnega inšpektorja finančne straže za severno Italijo divizijskega generala Pietra Spaccantija.

Spor med prof. F. Basaglijo in avstrijskimi psihiatri

Ob prisotnosti številnih avstrijskih oblasti in mnogih strokovnjakov je prišlo včeraj na Dunaju do neljubega spora med nekaterimi avstrijskimi psihiatri in ravnateljem tržaške psihiatrične bolnišnice prof. Francem Basaglijo, ki je na neki okrogli mizi o psihiatriji obrazložil zdravstvene teze tržaške psihiatrične ekipe. Avstrijski specialisti so označili te teze kot agitatorske in revolucionarne, kar je Basaglijo odločno zavrnil. Posvetu je prisostvoval tudi predsednik tržaške pokrajine Zanetti.

Včeraj okrogla miza o vprašanih obrtništvu

V glavni dvorani trgovske zbornice se je včeraj dopoldne začela proslava tridesetletnice delovanja Zdravstva obrtnikov iz tržaške pokrajine. Glavna slovesnost bo danes v kinodvorani »Cristallo«, kjer bo prisotna tudi predstavnik osred-

nega vodstva Confartigianato Germanije in predsednik deželne odbora Furlanije - Julijske krajine Comelli. Ob tej priliki bodo podelili vrsto priznanj tržaškim obrtnikom, ki se udeležujejo na posameznih področjih nad trideset let.

Včerajšnji del slovesnosti pa je bil osredotočen na posvetu ob okrogli mizi, ki so se ga udeležili deželni odbornik za obrtništvo Mauro, predsednik ESA di Natale, predstavnik Confartigianato Gemozzi, predstavnik pokrajinskega združenja obrtnikov Del Giusto, predstavnik SGZ Grgič in številne druge osebnosti. Razprava je zajela predvsem vprašanje napovedanega izglasovanja posameznega okvirnega zakona za ureditev obrtniških dejavnosti. Dosedanja zakonodaja, ki se opira v glavnem na državni zakon štev. 860 iz leta 1965, je namreč že povsem zastarela, tako da ne ustreza več zahtevam sodobnega časa in vsestranskega razvoja na področju obrtništva.

SESTANEK Z ODBORNICO ZA ŠOLSTVO BENNIJEVO

Razgovor o pomanjkljivosti poslopja šole pri Sv. Jakobu

Predstavniki treh zavodskih svetov so se odbornici zahvalili za ureditev sanitarij in notranjosti poslopja

Predstavniki zavodskih svetov nižje srednje šole »Ivan Cankar«, osnovne šole in otroškega vrtca pri Sv. Jakobu so bili v petek zvečer pri odbornici za šolstvo tržaške občinske uprave Bennijevi. Predstavniki vseh treh šolskih zavodov so se odbornici zahvalili za njeno učinkovito prizadevanje, da je bilo šolsko poslopje urejeno in predvsem, da so uredili nove sanitarije ter prepleksali in uredili notranjost poslopja. S tem je bila odstranjena ena izmed največjih pomanjkljivosti šolske zgradbe, ki je bila zgrajena še v preteklem stoletju za druge na-

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ prireja od 29. decembra 1975 do 5. januarja 1976 zimovanje v Zg. Gorah pri Bledu. Vpisovanje na sedežu SKGZ v Trstu, ul. Mazzini 44, od ponedeljka, 27. oktobra, do petka, 31. oktobra, od 19. do 12. ure.

mene in ki seveda ne odgovarja potrebam sodobnega šolskega pouka. Predstavniki staršev so nato navedli še druge pomanjkljivosti in predvsem neustrežno električno napeljavo za moderne način razsvetljave in za priključke za avdiovizualne didaktične pripomočke. Še zlasti pa je pereče vprašanje reaktivne telodavice, za kar je odbornica zaprosila za posredovanje že med sestankom tudi odbornika za zdravstvo dr. Dolharja in so bile sprejete konkretne obveze. V tej zvezi pa je še zlasti pereče vprašanje telodavice, njenega izkoriščanja, ureditve in predvsem ureditve primrne služavnice, saj se morajo sedaj učenci oblačiti in slačiti kar na hodniku.

Predstavniki staršev so končno obravnavali še ureditev otroškega vrtca in v tej zvezi usposobitev dvorista za potrebe vrtca. Govor je bil tudi o nekaterih drugih vprašanjih. V daljšem stvarnem razgovoru je odbornica zagotovila, da bodo za nekatera vprašanja naredili ogled poslopja, druga pa bodo prišla na vrsto v prihodnjem seznamu nujno potrebnih del. Na vsak način se bo odbornica Bennijeva ponovno srečala s starši, potem ko bo preučila predloženo vlogo s predlogi.

PROTI GRIPI

Brezplačno cepljenje v zgonski občini

V zvezi s številnimi primeri obolenja za gripo, ki so se v zadnjih dneh množično pojavili tudi v okoliških vaseh in to predvsem med starejšimi občani, si je zgonska občinska uprava prisrčala zadostno količino cepiva in bo v prihodnjih dneh nudila občanom brezplačno cepljenje. Prednost pri cepljenju imajo občani, ki so v stiku z javnostjo in tisti, ki so dopolnili 60. leto starosti. Občinsko zdravstveno osebje je na razpolago obistvstvu vsak dan od 11. do 12. ure v občinski ambulanti v Zgoniku.

Policija identificirala napadalca Menderjeve

Preiskava o odkritju zvezanke ženske v omari je obrodila prve sadove. Vse kaže, da sta Ilso Mender por. Menehnapadla dva mladenčca, tuja državljana, a ne Jugoslovana. V spalnici sta jo pretele, z naperjenim samokresom sta jo prisilila, da se opije, čeprav sploh ne pije alkohola. Po tem jo vrata omare pa prisilila težko postojalo. Policija je že ugotovila istovetnost obeh zlikovcev, ni pa jih še prijel. Kaže, da sta mladenčca ukradla manjšo vsoto denarja in ključke stanovanja.

● Zdrženje trgovcev tržaške pokrajine obvešča, da bodo jutri lahko odprte tudi tiste trgovine, ki so ob ponedeljkih običajno zaprte.

Včeraj - danes

gibanje, temperatura morja 16,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. oktobra so se v Trstu rodili 3 otroci, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 75-letni Carlo Stibiel, 89-letna Caterina Benussi vd. Sponza, 80-letni Pasquale Volpe, 75-letna Maria Derossi vd. Benvenuti, 66-letna Maria Cecot por. Toffanin, 80-letna Luigina Furlan vd. Fattor, 76-letni Michele Porro, 53-letna Davida Contri, 65-letna Tullia Sannini, 85-letna Maria Zaccari, Caterina Tamburini roj. Ravalico, 79-letna Lucia Decarli vd. Ban, 88-letna Cecilia Michelich vd. Pittacco, 78-letni Giuseppe Grillo.

OKLICI: mehanič Fulvio Corona in trg. pomočnica Annamaria Steffé, pek Silvano Creglia in trg. pomočnica Marina Beccari, brivec Pietro Marsiglia in uradnica Maria Giordano, natakari Vincenzo Di Franco in poštna kurirka Giuseppe Palumbi, upokojenec Paolo Dambrosi in gospodinja Maria Banko, uradnik Dario Rojari in natakarka Fiorenza

LOTERIJA				
BARI	27	31	19	30 45
CAGLIARI	5	29	59	13
FIRENCE	6	22	63	40 25
GENOVA	37	84	76	34
MILAN	38	8	78	66 25
NEAPELJ	42	20	26	34 18
PALERMO	80	32	41	73 56
RIM	70	14	49	76 87
TURIN	88	63	52	76 26
BENETKE	70	75	11	52 82

ENALOTTO
1 1 1 X X X 2 2 2 2 1
KVOTE: 12 točk - 3.348.000; 11 točk - 96.500; 10 točk - 26.100 lir

SINOČI V KULTURNEM DOMU

Otvoritveni koncert orkestra GM z odlično solistko Noro Jankovič

Na sporedu Gluckova simfonija v G-duru ter de Fallove španske narodne pesmi in Martuccijsve »Pesmi spominov«
Obilo aplavzov in cvetja zlasti za pevko

Otvoritveni koncert abonmajške sezone Glasbene matic je privabil sinoči v Kulturni dom raznesljivo število občinstva, kar je nedvomno dober omet za prihodnje koncerte, ki si bodo sledili v poprečju po dva na mesec. Prav gotovo pa je tudi res, da je treba tako velik obisk pripisati v veliki meri dejstvu, da je poleg orkestra Glasbene matic pod vodstvom Oskarja Kjudra bil na sporedu nastop naše mlade pevke, mezzosopranistke Nore Jankovič, katere ime predstavlja sprčo njenega priznanega slovesa, že samo po sebi privlačnost za glasbene sladokusce.

In Nora Jankovič je ta svoj sloves tudi sinoči v polni meri opravila, saj je s svojim izvajanjem oplenila celotni večer in mu dala umetniško veljavo. Najprej je poslušalce v prvem delu ogrela s temperamentno zastavljenim izvajanjem de Fallovihi sedmimi španskimi narodnimi pesmi, v katerih se je barva njenega glasu in lahkostnost izražanja natonski lestvici od višin do

zanesljivo zastavljenih sonornih nizov, čudovito podajala vsebinski posameznih pesmi.

V drugem delu pa je odgrnila še drugo glasovno in interpretacijsko prilagodljivost v Martuccijsvi »Pesmi spominov«, v katere posameznih stavkih se je njen glas z redko muzikalnostjo in tehnično dovršenostjo toplo razlival po čustveno nežno božajočih intimnih občutjih. Orkester ji žal ni bil vedno dobesedno spremljevalec, čeprav je, zlasti pri Martuccijski, mnogokrat postavil ustrezno čustveno razpoloženje.

Ob tolikem glasovnem razkošju nam je lahko samo žal, da se pevka na tople aplavze ni odzvala še s kakšno slovensko pesmijo, ko že v sporedu ni bilo nobene slovenske skladbe.

V prvi točki sporeda je godalni orkester zaigral Gluckovo simfonijo v G-duru. Če smo ob zadnjem njegovem koncertu v lanskem sezoni zaznali pomemben napredek v muziciranju, smo tokrat pogrešali več izvajalske natančnosti in oblikovalne zanesljivosti, ki sta potrebni, da lahko izvajano delo pride do polnega izraza. Kljub temu pa je, zlasti v drugem stavku simfonije, podanem z ustreznim dinamiko, orkester pod Kjudrovim vodstvom lepo izoblikoval glasbeno misel.

Kot rečeno je občinstvo nagradilo izvajalce in dirigenta s toplimi aplavzi in cvetjem.

j. k.

Izšel je zbornik

»Slovinci v Italiji po 2. svetovni vojni«

»Cankarjeva založba« v Ljubljani je na posebni tiskovni konferenci objavila prvi del svojega programa domačih del v počastitev 30-letnice osvoboditve. Med petimi deli je tudi zbornik »Slovinci v Italiji po drugi svetovni vojni« pri katerem so s svojimi prispevki sodelovali avtorji iz matične domovine in iz zamejstva. Prispevki obravnavajo na 650 straneh razne aspekte življenja in boja Slovencev v Italiji.

Knjigo, ki je dragocen prispevek za poznavanje problematike Slovencev v deželi Furlaniji - Julijski krajini, bodo v kratkem predstavili tudi v Trstu.

Jutri dva koncerta ansambla »Pooh«

Kot smo že poročali bosta jutri v gledališču Cristallo dva koncerta ansambla »POOH«, ki pričneta svojo turnejo po Italiji in bo na svojih koncertih predstavil svoje najnovejšje skladbe. Koncert pa je zanimivo ne le z glasbene strani, temveč tudi s koreografske. Po mnenju kritike, je predstava, ki so jo »POOH« pripravili, najspektakularnejša način glasbene predstave v Italiji. Poleg lučnih efektov uporablja tudi kadija in naščudilni so poseben način gibanja in premikov. Predstavi bosta v gledališču Cristallo jutri ob 16.30 in 21. uri.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

obvešča, da bo v sredo, 29. t.m., ob 20.30 na sedežu SPZ v Trstu - UL Geppa 9-11.

POSVET PEVOVODIJ

Vljudno vabljeni vsi pevovodje s Tržaškega.

Krožek za družbene in politične vede »PINKO TOMAZIČ« v Trstu

priredi v sredo, 29. t.m., ob 20. uri na sedežu KPI na Trgu Staro mitnice (Largo Barriera vecchia) 11-12, večer, posvečen temi:

»Fasizem in kriminal danes v Italiji«

Govoril bo novinar VOJUMIR TAVCAR. Vljudno vabimo k udeležbi.

Odbor

de Foregher, uradnik Walter Negri in uradnica Marisa Barbariol, uradnik dr. Egidio Medvet in uradnica Maura Castellani, delavci Antonio Donato in uradnica Elisabetta Obizzi, kuhar Domenico Nobile in uradnica Silvia Caloro, uradnik Flavio Bertolotti in prevajalka Claudia dr. Fabbro, uradnik Dario Giorgini in knjigovodinja Tiziana Paolini, geometer Flavio Bertogna in uradnica Adriana Ghersetti, uradnik Tullio Piemontese in študentka Sandra Matjak.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(Od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, »All'Ingea«, Ul. Giannina 6; Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(Od 19.30 do 8.30)
All'Albarada, Ul. dell'Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228.124; Bazovica: tel. 226.165; Opčine: tel. 211.001; Froske: tel. 225.141; Božje polje - Zgonik: tel. 225.596; Nabrežina: tel. 200.121; Sesljan: tel. 209.197; Zavije: tel. 213.137; Milje: tel. 271.124.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU - Kulturni dom

Danes, 26. oktobra, ob 16. uri za abonma RED G - okoliški in v četrtek, 30. t.m. ob 20.30 za abonma RED E - mladinski v četrtek drama iz življenja beračev v dveh delih A. Leskovca »DVA BREGOVA«.

VERDI

Pri gledališki blagajni (tel. 31948) še vedno sprejemajo prošnje za abonmaje za letošnje operno sezono. Danes zapade rok za potrditev lanskih abonmajev. Po tem roku bodo nepotrdene abonmaje dodelili drugim prosičim. Blagajna bo danes odprta do 13. ure.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE TRST Kulturni dom

30 let neprekinjenega delovanja

Otvoritvena predstava

ANTON LESKOVEC
DVA BREGOVA
Drama iz življenja beračev v dveh delih

Po dramaturški redakciji M. Be-line priredil J. Babič
Besedilo: Miroslav Košta
Scena: Demetrije Čej
Kostumi: Marija Vidauova
Glasba: Aleksander Vodopivec
Lektor: Majda Križajeva
Režija: JOŽE BABIČ

DANES, 26. oktobra, ob 16. uri ABONMA RED G - okoliški

V četrtek, 30. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED E - mladinski

Rezervacija vstopnic in abonmajev vsak dan (razen nedelje) od 10.30 do 12.30, prodaja 1 uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma tel. 734.265.

BALETTA SOLA SSG V TRSTU

Stalno slovensko gledališče vabi k vpisu v baletno solo za sezono 1975-76. Po uspešnem zaključku lanske balete vzgoje, nadaljujemo tudi letos to vabilo - vrst vzgoje naših otrok. Letos smo priregili k vodstvu prvega plesalca Opere in Baleta iz Ljubljane, koreografa in baletnega pedagoga, Janeza Mejača. Z njim bo sodelovala Nada Križmančičeva, ki je že lani uspešno zastavila delo v naši baletni šoli.

V baletno solo sprejemajo, poleg lanskeoletnih učencev, kandidatke in kandidati pod 6. leta starosti dalje.

Fouk se bo pričel v novembru. Vpisovanje bo od 31. oktobra na upravi SSG v Kulturnem domu ob delavnikih od 8. do 14. ure.

ROD MODREGA VALA TRST - GORICA

Taborniki obveščajo, da bo DANES, 26. oktobra, v Dijaskem domu v Trstu ob 9.30.

redni občni zbor

Kino

Ariston matinea 10.00-11.30 »Adventure of caccia del professor De Paperis«. Walt Disneyev film.

Ariston 15.30 »Calore«. Barvni film. Joe Dallesandro, Sylvia Miles. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 15.00 »Una romantica donna inglese«. Glenda Jackson, Helmut Berger, Michael Caine.

Fenice matinea 10.00-11.30 »Le tre spade di Zorro«.

Fenice 14.30 »Buona fortuna 'maggio re' Bradbury«. David Niven, Toshirō Mifune in Hardy Kruger. Barvni film.

Excelsior matinea 10.00-11.30 »Musetta alla conquista di Parigi«. Ri-sanka.

Excelsior 14.30 »Il giorno della locusta«. Donald Sutherland, Karen Black in John Schlesinger. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Nazionale 15.00 »Beniamino«. Barvni film.

Eden 15.30 »L'importante è amare«. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom. Igrata Romy Schneider in Fabio Testi.

Ritz 15.30 »Due cuori, una cappella«. Barvni film. Renato Pozzetto, Agostina Belli, Aldo Maccione.

Aurora 15.00 »Colpisce ancora Joe«. Dean Martin. Barvni film.

Capitol 14.30 »Fantozzi«. Paolo Villaggio. Barvni film.

Cristallo 15.00 »I cinque maiti vanno in guerra«. Barvni film.

Moderno 15.00 »Pippo, Pluto e Paperino alla riscossa«. Walt Disneyeva risanka v barvah.

Filodrammatico 15.00 »Ondata di piacere«. Igra Silvia Dionisio. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 15.00 »L'accusa è violenza carnale e omicidii«. Sofia Loren in Jean Gabin. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Impero 15.00 »La pupa dei gangsters«. Sofia Loren in Marcello Mastroianni. Barvni film.

Vittorio Veneto 14.30 »L'anticristo«. Carla Gravina. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Astra 15.00 »Il seme del tamarindo«. Omar Sharif, J. Andrews. Barvni film.

Abbazia 14.30 »L'esorcista«. Max von Sydow, Lee J. Cobb. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

PRED SKORAJŠNJO PREDSTAVITVIJO KNJIGE «VAS, LJUDJE IN ČAS»

Obisk pri Angelu Vremcu-Šklaušu glavnem piscu zgodovine Opčin

Knjiga - neprecenljiv dokument o preteklosti in sedanjosti Opčin,
je sad skupinskega dela, njen glavni pobudnik pa je Vremec

Nas knjžni trg bo v prihodnjih dneh obogatilo novo delo, ki bo po svoji vsebini, načinu pisanja, razsežnosti, dokumentarni vrednosti in ne nazadnje po vloženem trudu nekaj novega sploh za našo publicistično dejavnost. To bo knjiga «Vas, ljudje in čas» ali zgodovina Opčin, ki jo bodo uradno predstavili v Prosvetni dvorani na Opčinah v sredo, 28. oktobra. Ze sam naslov nam zgornjo kaže, da skuša delo zaobjeti globalno sliko vasi v vseh njenih aspektih, skozi obsežno prizmo prosvetne in časa, a v kateri je človek glavni osebje in gibal. Predvsem pa je knjiga odraz hotenja in sad truda in prizadevanj velikega dela openskega prebivalstva, kar je pravzaprav njena največja vrednost in odlika. Nastala je iz želje vseh vaščanov, da bi ohranili pismeno sled o lastnem bivanju na tem krošču slovenske zemlje, da bi se oddolžili svojim prednikom ter da bi predali in neizbrisni dokument svojim potomcem. In tudi rastla in doživela tisk je ob skupnih naporih, z nešteti žrtvovanji dnevi in večeri, z brskanjem po arhivih, podstrešjih in po bolj ali manj zanesljivih osebnih spominih starejših vaščanov.

V njej je mogoče izslediti vse, kar se je v tem delu Krasa dogodilo v zadnjih sto letih in še prej. Podrobni, večkrat premetli, preseljeni in prečiščeni podatki segajo na vsa področja openske stvarnosti in gredo od geografskih in najrazličnejših zgodovinskih podatkov do podatkov o šolstvu, kmetijstvu, trgovini, obrti, zapovedih, prometnih in posrednih zvezah, cerkvah, tehničnih novostih, javni upravi, prebivalstvu in ureditvi vasi, o obeh svetovnih vojnah, prosvetni in športni dejavnosti in drugem ter za zaključek o starih običajih, anekdotah, šaljivih pripovedih in podobnem. Skratka, neprečelna zakladnica tehtnega zgodovinskega, sociološkega in etnološkega gradiva, ki bo ostala trajna pričča usode in življenja Opčencov.

Čeprav gre za skupinsko delo, ne moremo mimo glavnega pobudnika in koordinatorja tega zanimivega in edinstvenega dela ter njegovega dejanskega ustvarjalca. To je Angel Vremec, pristni Openc, gostilničar, po domače Šklauš.

Te dni smo ga obiskali v njegovi gostilni v središču vasi, da bi nam orisal pobudo in svoj trud, pa tudi svoj življenjski in bodoče načrte. Sprejel nas je s svojo običajno prijaznostjo ter s nekakšnim začudenjem, češ, saj ni vredno govoriti o mojih zaslugah, kvečjemu lahko govorimo o knjigi kot taki in ji s tem zagotovimo del zaslužene reklame, da bo prišla v čimveč slovenskih družin tudi izven Opčin, za katere je pravzaprav nekako obvezna.

Tako je bil na samem začetku razgovora zelo skop s svojimi osebnimi podatki. «Kaj bi govorili o tem, saj to ni važno», je zamrmral odločno in potegnil iz suknjice na gosto popisane papirje z vsemi podatki o knjigi. 72-letni Angel Šklaušev se rad pripravi za vsako stvar, tudi za tak nevezan razgovor. Popisani papirji dokazujejo, da mora biti vse črno na belem, brez improvizacije in odvečnih besed, kot je njegova knjiga.

Ni mu všeč niti ta izraz «moja knjiga» in podčrtuje dejstvo, da gre za skupinsko delo in tudi za skupinsko pobudo. Kljub temu pa ne more prikriti tistih posebnih znakov velike radosti in zadoščenja, ko ga vprašamo, kakšni občutki ga navdajajo ob dejstvu, da bo kmalu izšla tako pričakovana knjiga.

Nasla nadaljnja že pripravljena vprašanja so skoraj odveč. Sam nam iz svojih zapisov anticipira odgovore o tem, kako in kdaj je nastala ideja za pisanje zgodovine Opčin, koliko truda je bilo treba in koliko ljudi je sodelovalo.

«Večkrat se je med starejšimi vaščani govorilo, kako je bilo za časa njihove mladosti in kako je danes», nam je pripovedoval Angel. «Takšni razgovori so večkrat privedli do napol izrečene želje, ki bi bilo dobro vse te stvari napisati. Čeprav se je tu pa tam pojavil kak zapis, si daljšega razpisa ni upal nihče izvesti, v prvih povojnih letih je začel zbirati razne podatke pokojni prof. Ivan Sosič - Sosčev. Več večerov je prebil v cerkvenem podstrešju in prekladal debele registre in druge knjige. Marsikaj od tega, kar je odkril v teh dolih večerih je objavil v Jadranskem kobiljstvu ali kje drugje, vendar so bili vse to oddolniki, ki so potrebovali obsežnejše delavce in dopolnila. Ob proslavi 100-letnice čitalnice, ki je bila septembra 1968 na Opčinah, je izšla brošura o prosvetnem delovanju v vasi, ki pa je bila zelo po-

manjkljiva, predvsem zato, kar so jo pisali ljudje, ki niso bili Openci in zato marsičesa niso mogli vedeti. Iz kritik, ki so letele na račun brošure, je vzplamela iskrica, ki je priglajala idejo o pisanju podrobnejše zgodovine Opčin. To idejo so v meni okrepili pogosti razgovori vaščanov v gostilni ob kozarčku vina. Tako sem se nekega dne posvetoval s prof. Sosičem ter mu predlagal, da bi se lotili obsežnejšega dela. Profesor se je sprva ustrašil te zamisli zaradi stroškov, ki bi jih takšno delo prineslo. Žal je kmalu nato vidno opešal. Bolezen mu je vzela moči in mi je zato prepustil vse, kar je sam zbral. Pred sedmimi leti sva vsekar pripravila načrt ter se sestala še z drugimi sovaščani, ki jih je ta ideja spodbudila. Od tedaj so se začeli vrstiti sestanki in seveda tudi sistematično zbiranje podatkov. Pokojni ravnatelj nižje srednje šole «Srečko Kosovel» mi je pomagal pri sestavljanju posebnih vprašalnic, ki smo jih porazdelili po vasi. Od tedaj so se začeli podatki kar sami stekati v skupno malho. Ljudje po vasi so kar tekmovali med sabo, kdo bo več prinesel. Prebrskali so svoja podstrešja, iskali stare dokumente in slike. Pri tem skupnem delu je skratka sodelovalo nad dvesto ljudi. Posebej pa je treba omeniti prof. Sama Pahorja, ki nam je s svojim strokovnim znanjem ter s podatki, ki so bili za nas težje dostopni veliko pomagal.

Vse podatke je bilo treba nato preveriti, dopolnjevati, prečiščevati in podobno. Za to sem žrtvoval neskončno število ur. Neštete sobote in nedelje, ko je bila gostilna zaprta, sem od jutra do pozne noči prebeld nad kopici listov in lističev s številkami, imeni itd. No, in končno je vse to, kar je ležalo Opencem na srcu, postalo po sedmih letih stvarnost.

S svojo običajno skromnostjo je nato Angel dodal, da bi pravzaprav lahko vsakdo napisal nekaj takega in da si zato ne želi posebnih priznanj. Treba je imeti le tri lastnosti, dodaja, in sicer veliko potrpljenja,

VABIMO VAS NA
PREDSTAVITVENO SLOVESNOST
OB IZIDU KNJIGE
VAS, LJUDJE IN ČAS
v kateri so vaščani Opčin zbrali zgodovinsko gradivo svoje vasi. Na predstavitvi bo poleg avtorjev in sodelavcev nastopili tudi moški pevski zbor Tabor, ob zaključku pa še ansambel TAIMS. Predstavitve bo v sredo, 29. oktobra 1975, ob 20. uri v Prosvetni dvorani na Opčinah.

Vaščani in vsa društva z Opčin in Založništvo tržaškega tiska

Namesto cvetja na grob Karla Krizmančiča in Justa Kalca daruje družina Milkovič (št. 5) 6.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob strica Justa Kalca daruje družina Mužina (št. 19) 5.000 lir za Dijaško matico.

V spomin Alojza Štke darujejo prijatelji s Proseka 38.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V počastitev spomina Alojza Štke daruje družina in Ernest Starč 5.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Alojza Štke daruje družina Ivan Husu (z Lasca) 15.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob drage tete Pepke Cesar por. Petrevič daruje Lavra Sedmak z družino 5.000 lir za pevski zbor Vesna iz Križa.

Ob prazniku 30-letnice osvoboditve, ki je bila v Križu darujejo Silvan Košuta (Križ 40) 3.000 lir za pevski zbor Vesna in 3.000 lir za PD Vesna.

Namesto cvetja na grob Alojza Štke darujeta Sonja in Mario Štka 5.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

Namesto cvetja na grob Karla Krizmančiča darujeta Guštin in Klara Kralj 5.000 lir za pogrebno društvo v Trečah.

Za obnovitev spomenika svojim padlim vaščanom v NOB so darovali iz Borsta: Stanko Petaros (79) 2.000 lir, Zofka Černeka (14) 2.000 lir, Miro Hrvatič (27) 5.000 lir, Karla Ščuka (32) 5.000 lir, Albino Hrvatič (137) 10.000 lir, družina Auer (19) 5.000 lir, Edvard Kosmač (3) 5.000 lir, Franc Petaros (43) 2.000 lir, Franc Petaros (70) 5.000 lir, Zora Hrvatič (64) 2.000 lir, Ljubi Petaros (76) 5.000 lir, Karel Hrvatič (81) 2.000 lir, Slavko Žerjal (6) 5.000 lir, Rafael Kosmač (132) 5.000 lir, Ivan Parovel (121) 3.000 lir, Ruggero Dilli (33) 5.000 lir, Anton Petaros (71) 500 lir, Marjo Rapotec (18) 3.000 lir, Benedikt, Jordan in Jadran Žerjal (74) 10.000 lir, družina Ciril (39) 1.000 lir, Rudi Petaros (42) 3.000 lir, Marčeta Zobeč (31) 3.000 lir, Zorka Potocno (152) 5.000 lir, Albin Petaros (125) 3.000 lir, Angel Hrvatič (80) 3.000 lir, Ivan Petaros (36) 2.500 lir, Urša

Ob današnji poroki
ANTONA MARCA
želi Tržaški partizanski pevski zbor svojemu članu mnogo sreče in zadovoljstva v zakonskem življenju.

Več tisoč dragocenih nasvetov in zdravil
iz ljudskega zdravilstva v knjigi

Dr. ALFRED VOGEL

LJUDSKI ZDRAVNIK

tisoč let izkušenj
za sto zdravih let

Tržaška knjigarna, Ul. sv. Franciška 20, tel. 732487

PROSVETNO DRUŠTVO «SLAVKO ŠKAMP/ERLE»

SV. IVAN - TRST

prireja

PROSLAVI

30-LETNICO ZMAGE NAD FAŠIZMOM

in

30-LETNICO USTANOVITVE DRUŠTVA

Sobota, 1. novembra 1975, ob 9. uri

Počastitev spomina padlih v Rižarni, pred občinskimi spomeniki v Miljah, Dolini, Bazovici, Repnu, Zgoniku, Nabrežini in pred ploščo padlih Svetoivančanov na Vrdeški cesti 25. Odhod avtomobilske kolone s staciona «Prvi maj».

Četrtek, 6. novembra 1975, ob 20. uri

Otvoritev razstave slik in dokumentov o tridesetletni dejavnosti društva.

Sobota, 8. novembra 1975, ob 20.30

Koncert TRŽASKEGA PARTIZANSKEGA PEVSKEGA ZBORA.

Nedelja, 9. novembra 1975, ob 18. uri

DRUŠTVENA AKADEMIJA. Nastopijo mladinska dramska in folklorna skupina in harmonikarski ansambel MIRAMAR.

Vse prireditve bodo v društvenih prostorih na stadionu «Prvi maj».

NA ČETRTKOVI SEJI OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

Soglasno odobrena resolucija o dokončni ureditvi meje s SFRJ

Županov uvod k upravno-političnemu programu občinske uprave

Na četrtkovem zasedanju občinskega sveta v Dolini so najprej obravnavali pismena in ustna vprašanja nekaterih svetovalcev, ki so se nanašala na gradnjo stanovanjskih hiš v Borštu, na onesnaženje Glinščice od Boljuna do mlinov, na ogrevanje šolskih prostorov, na načrt za zgodovinsko dolinske občine, na javno razsvetljavo, na srenjsko hišo v Ricmanjih, na pokrajinsko cesto od Ricmanj do Loga, na enosmerno cesto pri šoli v Boljuncu, na pomanjkljivost javnih telefonov po nekaterih vaseh, na podaljšanje proge šolabusa pri Krmenki in drugo. Župan Edvin Svab je na nekaj vprašanj odgovoril, druga pa vzel na znanje.

Sledila je točka o meddržavnem sporazumu med Italijo in Jugoslavijo glede ureditve meje. Župan je prečital skupno resolucijo. K diskusiji se je najprej prijavil demokratski svetovalec Gerli, ki je v imenu svoje skupine soglašal z resolucijo in podčrtal dejstvo, da bodo fašistični krogi prisiljeni utihiniti in ne bodo imeli več razloga povzročati nepotrebnih polemik in netiši sovražstva med obema narodoma. Ta odgovor bo vsekakor v korist slovenske manjšine, katere problemi bodo sedaj lažje rešeni v državnem merilu.

Načelnik svetovalske skupine

KPI Švara se je pridružil temu stališču in poudaril, da bo imela slovenska narodnostna skupnost pri tem dogovoru svoj doprinos, ker bo država morala zaščititi in dati enakosti v Borštu, na onesnaženje Glinščice od Boljuna do mlinov, na ogrevanje šolskih prostorov, na načrt za zgodovinsko dolinske občine, na javno razsvetljavo, na srenjsko hišo v Ricmanjih, na pokrajinsko cesto od Ricmanj do Loga, na enosmerno cesto pri šoli v Boljuncu, na pomanjkljivost javnih telefonov po nekaterih vaseh, na podaljšanje proge šolabusa pri Krmenki in drugo. Župan Edvin Svab je na nekaj vprašanj odgovoril, druga pa vzel na znanje.

Nato so soglasno sprejeli resolucijo, ki pravi, da je sporazum dragocen zgodovinski prispevek k utrjevanju miru, sožitja in prijateljstva pri nas in v svetu. Nadalje potrjuje dejstvo, da dogovor obravnava tudi obstoj narodnih skupnosti, ki bo stala morali še bolj navezati stike s svojo narodno matico, da se kot taki lahko ohranijo. Samo zavedna in živa narodna skupnost bo lahko plemenitila in odkrivala nove možnosti povezovanja med italijanskimi in narodi Jugoslavije. Zakonska ureditev in najboljše počutje slovenske narodne skupnosti naj bosta stalni preizkušnji demokracije in družbenega reda italijanske republike.

Dokaz dobre volje in prijateljstva naj se odraža v jasnem priznanju pravic in globalne zaščite slovenske narodne skupnosti, ki je od trenutka dogovarjanja še vedno razdeljena v tri kategorije. Uprava dolinske občine se ob tej priložnosti obvezuje, da bo v okviru svojih pristojnosti dosledno izpolnjevala črko in duh ustave v odnosu do slovenske narodne skupnosti. V zaključku resolucije občinski svet pozdravlja in odobrava ta vsestransko pozitivni dogovor in se pridružuje ostalim javnim upravam, parlamentu in vladi z največjim zadoščenjem, da je bila fašistična desnica tako soglasno izolirana.

Po ratifikaciji nekaj nujnih sklepov občinskega odbora je župan Svab podal uvod k upravno-političnemu programu občinske uprave za mandatno dobo 1975/80. Ker pa so diskusije preležali na prihodnje sejo, ki bo prihodnji četrtek, bomo takrat poročali o tem.

Najlepša hvala
draga Ernesta

Z novim šolskim letom je odšla v zaslužni pokoj dolgoletna openska šolska sluginja Ernesta. Kdo je ni poznal? Dolgi trideset let je dan za dnem prihajala med opensko mladino in šolnike. Bila je izredno vestna in materska. Prav gotovo marsikomu se zvenijo po glavi njene besede: «Bubci moji zlati, bodite pridni! Učite se, poslušajte učitelje, ki vam hočejo dobro» in toliko druga. Vse po svojni openski rod ji je hvaležen in se jo vedno rad spominja. Se in še bi jo radi srečali na stopnicah vso nasmejano in zgornjo.

Draga Ernesta, kjerkoli se trenutno nahajate, hvala vam iz srca za vse, kar ste naredila za našo slovensko šolo!

Učenci, učiteljstvo, Zdrženje staršev osnovne šole na Opčinah

nič drugega
ti ne preostane:
osvoji si tvoj escort!

brez dvoma!
escort
develsto-tisočsto
pri
nuova concessionaria ul. coboto 24 — trst

BLIŽA SE 1. NOVEMBER, DAN MRTVIH

Obudili bomo spomin na svojce in padle borce

Spored polaganja vencev generalnega konzulata SFRI v Trstu

V soboto se bomo ponovno spomnili mrtvih svojcev in padlih borcev. Na pokopališčih v mestu in po vaseh številni ljudje urejujejo grobove svojih dragih: cvetličarne so polne belih in rumenih krizantem.

V prvih novembrskih dneh bodo kot običajno številne spominske svečanosti pred spomeniki padlim. Predstavniki oblasti, borčevskih organizacij in drugih ustanov bodo polagali vence k spomenikom. Vence bodo položili tudi predstavniki jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu. V četrtek, 30. oktobra, bo prva skupina položila vence k spomenikom v Barkovljah, Tržicu, Dobrodo, na Vrhu, v Sovodnjih, Podgori, Pevmi, Števerjanu, Čedadu, Šent Lenartu in na Mataturju, druga skupina pa v Miljah, pri Korščih in Domju, v Macoljah, Prebenu, Dolini, Boljuncu, Borštu, Ricmanjih in na Katinari. V petek, 31. oktobra, bo prva skupina polagala

Danes se poročita
SEVERINA ZAMPIERI
in
PAVEL SVARA
Vso srečo v skupnem življenju jima iz srca želimona
Štefan in teta Elvira.

Tehnični konzorcij
med občinama
Zgonik in Repentabor
išče uradnika ali uradnico

Uprava tehničnega konzorcija med občinama Zgonik in Repentabor obvešča, da bo sprejela včasno službo uradnika ali uradnice za tehniške posle. Zainteresirani - zainteresirane (z znanjem slovenskega jezika) v občini Zgonik ali občini Repentabor morajo predložiti prošnjo na kolkovanem papirju od 700 lir na tajništvo konzorcija (na sedežu občine Zgonik) ne preko 12. ure 31. oktobra 1975. Glede podrobnosti pojasnil se zainteresirani zainteresirane lahko obrnejo na tajništvo konzorcija (na sedežu občine Zgonik).

Mali oglasi

AUTOSALONE FIAT, Rojanska ulica št. 6 - Izbrani rabljeni avtomobili: 500L '69, '71; 126 '73; A112 '71; 850 coupé '69; 128 '69, '71; 128 fam.; 124S '71; 132 '74; 850 fam. '69, '72; 850 poltovornjak s privzignjeno streho '73; 850 poltovornjak '70; mini '70; alfa romeo 1300TI '70; jeep diesel '74. Poskusne vožnje in prikazovanja novih in rabljenih avtomobilov. Odprto tudi ob praznikih. Tel. 413.337. Obiščite nas!

«LITROEN» - mehančna delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

VSA ZAVAROVANJA - nezgodno - življenjsko - požar - avto in ostala vam nudi SVAB C. AGENCIJA GENERALI Opčine, Ul. Salici 1, tel. 211.489.

NUJNO iščemo resno in pošteno nakarico ali pomočnico za stalno zaposlitev: gostilna Pri studencu, Dolina pri Trstu, tel. 228.116.

FRIZERKO išče nujno Stalno slovensko gledališče. Telefonirati v uradnih urah 734-265.

OBRABLJENE zlate predmete vseh vrst odkupujemo po najugodnejši kotaciji. Za gram računamo do 3 tisoč lir, v odvisnosti od vrste. DARWIL - Trst, Trg sv. Antona 4, prvo nadstropje.

VSE VRSTE mouquette, plastike in parketov po ugodnih cenah - struženje in lakiranje parketov. Proseška Ul. 41 Opčine tel. 212970.

Danes se poročita
SEVERINA ZAMPIERI
in
PAVEL SVARA
Da bi srečna živela in se rada imela
Prijatelji in znanci

NOVO!

medex
api kompleks®

NAJPOPOLNEJŠE DOPOLNJEJE
PREHRANO • UREJUJE OSNOVNE ŽIVLJENSKE FUNKCIJE • OBNAVILJA ORGANIZEM IN POVEČUJE NJEGOVO OBRAMBNO SPOSOBNOST

Med z dodatkom matičnega mlečka, cvetnega prahu in propolisa

AUTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA
REGIONE AUTONOMA FRIULI-VENEZIA GIULIA

OBVESTILO

Autonomna dežela Furlanija - Julijska krajina namerava vzeti v službo s pogodbo na nedoločen čas, SPECIALIZIRANEGA TEHNIKA za nadzorstvo in koordiniranje delovanja in upravljanja deželnega informativnega elektronskega sistema.

- univerzitetna diploma ali vsaj spricevalo o dokončani višji srednji šoli;
- z uspehom zaključen tečaj za analitike in specialiste EDP na univerzi ali javnih ali zasebnih ustanovah, specializiranih na področju elektronskega obdelovanja podatkov;
- izvrševanje pri javnih ustanovah ali zasebnih podjetjih dejavnosti na informativnem področju s funkcijo sistematskega analitika.

Izbran kandidat bo deležen pravnega, ekonomskega in socialno-zavarovalnega položaja, kot ga predvideva sedaj veljavna delovna pogodba za industrijsko vodilno osebo.

Kandidati bodo morali predložiti ustrezno prošnjo na kolkovanem papirju od 700 lir, naslovljeno na predsedništvo deželnega odbora, generalno tajništvo, Trst - Ul. Carducci 6, do vključno 20. novembra 1975. Poleg prošnje morajo kandidati predložiti še ustrezno dokumentacijo, ki potrjuje zahtevane kvalifikacije.

Za morebitne nadaljnje informacije naj se zainteresirane osebe obrnejo na generalno tajništvo predsedstva deželnega odbora in sicer na službo splošnih zadev v Trstu - Ul. Carducci 6.

OSPEDALI RIUNITI DI TRIESTE

(Ente Ospedaliere Regionale)

TRŽASKE DRUŽENE BOLNISNICE

(Deželna bolniška ustanova)

išče jo

CIVILNEGA INŽENIRJA ALI ARHITEKTA

z vključitvijo v začetno vodilno kariero (letna kosmata plača 4.429.000 lir). Za nadaljnje informacije se oglašite osebno ali pišite na personalni oddelk ustanove, Ul. Stuparich 1 - Trst (tel. 640/7363 int. 323).

KMEČKA IN OBRATNIŠKA POSOJILNICA V NABREŽINI

Tel. 200186

- sprejema hranilne vloge in
- nudi posojila po ugodnih obrestnih merah

NUDI VSE BANČNE USLUGE

Urniki: 8.30 — 12.30
16.00 — 17.00

Ob sobotah zaprto

ŠOLSKI ZVONCI SO VČERAJ UTIHNILI

Protest na slovenskih šolah na Goriškem zaradi nereševanja odprtih vprašanj

Delegacija pri namestniku šolskega skrbnika, županu in predsedniku pokrajine - Obljubljena uresničitev zahtev

Prisotne oblasti so obveščene, obveščeni so tudi vsi dejavniki, ki karkoli lahko storijo, da se razmere na slovenskih šolah popravijo in s tem odstranijo razlogi za nezadovoljstvo, ki so že nekaj časa obstajali v šolskih krogih ter so bili tudi povod za večerajšnji splošno stavko na vseh slovenskih osnovnih, nižjih in višjih srednjih šolah, z udeležbo učencev, dijakov ter šolnikov in s solidarnostnimi dejanji italijanskih dijakov in profesorjev na zavodu za uporabno umetnost kakor tudi enournno prekinitvijo pouka na slovenskih šolah vseh stopenj na Tržaškem.

Delegacija šolnikov in dijakov, ki so se ji pridružili tudi predstavniki političnih strank, je v pogovoru z namestnikom šolskega skrbnika De Vitom, goriškim županom De Simonem ter pokrajinskim predsednikom Agatjem osvetlila odprta vprašanja ter v zvezi z nekaterimi zahtevami prejela tudi takojšnje zadovoljive odgovore.

Delegacija, ki so jo sestavljali predsednik Sindikata slovenskih šolnikov ravnatelj Albin Sirk, predsednik zavodnega sveta nižje srednje šole Edmund Košta ter član enotnega dijaškega odbora Karlo Devetak in so jo spremljali zastopniki strank Venceslav Devetak (KPI), Marko Waltritsch (PSI) in Damijan Paulin (SS), je dobila zagotovilo o odprtu nadaljevalnega tečaja za strokovno šolo, ki naj bi se pričel čimprej, ob dodatnem sodelovanju v konzorciju treh slovenskih občin. Obljubljena je bila preusmeritev strokovne smeri trgovskega zavoda. Podpora je bila dana predlogu po ustanovitvi samostojnega šolskega okraja ter zagotovitvi postojek za doseg popravila šolske zgradbe v Ul. Randaccio. Kar pa se tiče uporabe telovadnic, bodo vprašanje rešili tako, da bodo slovenskim šolam odprli vrata tistih maloštevilnih telovadnic, ki jih uporabljajo italijanske šole. Slovenska javnost pričakuje, da bodo nakazane rešitve čimprej in zadovoljivo uresničene.

Deželni denar nameniti za gradnjo šolskih telovadnic

Športna hala, ki naj bi jo zgradili v Gorici, se vedno razburja duhove in rešitev, ki se je zdela tako blizu, postaja vedno bolj vprašljiva. Proti gradnji se zavzemajo predem levičarske sile, ki vidijo v naganju sredstev v ta objekt zaplavljanje javnega denarja ter predlagajo njegovo preusmeritev v druge namene. Posebno je zaplavljanje javnega denarja škodljivo v sedanjih.

SVETOVALCI SE BODO ZNOVA SESTALI V ČETRTEK

Pokrajinski svet razpravlja o programski usmeritvi odbora

V petek so govorili Poletto, Tacchinardi, Cumpetta in Bukovec, slednji predvsem o manjšinskih vprašanjih

Na seji pokrajinskega sveta v petek zvečer je pet svetovalcev poseglo v razpravo v programskih smernicah nove uprave. Razprava se je nadaljevala na seji, ki so jo sklicali za prihodnji četrtek, 30. oktobra ob 20.30, da bi sklenili razpravo in poslušali predsednikov odgovor.

Načelnik komunistične svetovalske skupine Silvino Poletto je v svojem govoru nanizal obveznosti sprejete med prejšnjo upravo ter dodal nove. Zahteval je sklicanje konference o zaposlovanju ter gospodarskem razvoju pokrajine ter je s tem v zvezi opredelil stališče stranke do ladjedelništva. Predlagal je shod o zaščiti zdravja na delovnem mestu ter s tem v zvezi razpravo o varnosti na delu. Kar zadeva komunikacije je obravnaval prevoze blaga, izgradnjo avtoporta ter način njegove uprave, predlagal je omiljenje vojaških služnosti ter soudeležbo pokrajine pri vodenju proste ceste na demokracističnih izhodiščih. Predlagal je nadalje reševanje vprašanj slovenske narodnostne skupnosti, kakor med drugim izhaja tudi iz sklepe dveh manjšinskih konferenc, goriske in zlasti tržaške.

Socialdemokrat Tacchinardi je ponovno privržnost svoje stranke spoznamom s KD in PRI, s katerima je razvil PSDI skupen program. Potem ko je zlasti naglasil potrebo po izgradnji delavskih stanovanj, je predlagal večje sodelovanje z občinskimi upravami.

Cumpetta (PSI) je rekel, da se je sedanja koalicijska predstava samo s programskimi napovedmi in da hoče PSI preveriti politično voljo sedanje večine med sprejemanjem proračuna. Načelnik skupine je govoril o krizi krajevne finance ter podpril vlogo pokrajine, vendar je potrebno to vlogo opredeliti s stvarnimi ukrepi.

Svetovalec Bukovec (PSI) je obširno govoril o narodnostnih vpra-

šanjih. Zahteval je, naj se s pravilnikom zajamci uporaba slovensčine v pokrajinskem svetu, zapisal naj se sorazmerno število Slovencev in izjava takšno prostorsko načrtovanje, ki ne bo privedlo do nepotrebnih razlaščenj slovenske zemlje. Pokrajina naj se v Rimu zavzame za globalno priznanje naše enakopravnosti ter izkoristi ugodno klimo, ki je pri nas nastala s sklenitvijo sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Bukovec je nato govoril tudi o krajevnih finančnih in prevoznih.

Deželno jamstvo na posojilo IACP

Deželna uprava bo zagotovila jamstvo na kredit 1 milijarde 77,5 milijona lir, ki ga Zavod za ljudske gradnje v Gorici namerava najeti pri Goriški hranilnici. Zavod IACP bo s pomočjo tega posojila uresničil 94 novih stanovanj na območju goriške pokrajine. Nove stanovanjske bloke bodo gradili na zemljiščih, ki so jih že razlasele posamezne občinske uprave.

Predsedniki rajonskih konzult v torko na mestnem podjetju

V torek, 28. t.m., ob 20.30, se bo na sedežu v Ul. 9. avgusta, z udeležbo mestnega podjetja za luč, metan, vodo in avtobusne prevoze, sestali predsedniki rajonskih konzult. Zastopniki podjetja bodo gostom prikazali naloge, ki jih ima to podjetje.

V Gregorčičevi dvorani plesne čajanke

Po večmesečni poletni pavzi se bodo večeroma v prostorih Gregorčičeve dvorane na Verdijevem korzu zopet pričele plesne čajanke, ki jih letos prirejajo člani prosvetnega društva «Naš prapor» iz Pevme, štnav-

30. oktobra, ob 20.30 v klubu «Simon Gregorčič» na Verdijevem korzu. Društvo javlja, da posebnih vabil ne bo, zato naj današnja vest služi kot vabilo članom in prijateljem.

SPD bo tudi letos priredilo tradicionalno martinovanje v hotelu Soča v Mostu na Soči, in sicer v nedeljo, 16. novembra. Pričetak bo, kot vedno, ob 16. uri. Ker je število sedežev omejeno, naj se zainteresirani javijo čimprej, najkasneje pa do 7. novembra, na sedežu v Ul. Malta.

J. S.

NA PETKOVI SEJI OBČINSKEGA SVETA

V Gorici bodo zvišali ceno metanu Ni jamste za nove mreže v predmestjih

Z dotokom poviškov bi morali financirati metanovod v naših predmestjih - V občinskem svetu so prikazali položaj v slovenskih šolah

Večji del petkove seje so občinski svetovalci posvetili vprašanju povišanja cene metanu in tu je prišlo do ostrih nasprotovanj in različnih stališč. Še prej pa so razni svetovalci prikazali nekaj perečih vprašanj in zahtevali njihovo hitro rešitev. Svetovalec Pirella (KPI) je zahteval takojšnji odgovor na interpelacijo o zavodu Contavalle; istočasno je tudi zahtevala hitro in tudi demokratično izvajanje deželnega zakona št. 62 v točki, ki zadeva pravično zastopstvo nižjih srednjih šol v občinski šolski komisiji. Svetovalec Paulin (SS) je opozoril na večerajšo stavko na slovenskih šolah in dejal da bi bil že čas, da bi občina konkretno pristopila k reševanju vprašanj stavb slovenskih šol v mestu. O tem je govoril tudi Waltritsch (PSI), ki je zahteval odgovor na vlozeno interpelacijo o slovenskih šolskih stavbah. Isti svetovalec je nato omenil še četrtkovni sestanek odbornika Cefarina s predsedniki rajonskih konzult in dejal, da bi morala občina dati konzultam na razpolago ustrezno dokumentacijo in tudi namestiti uradnike, ki obvladajo oba jezika, da vodijo urad za zveze s konzultami.

O vprašanju cene metana je govoril odbornik za javne storitve Moise. Dejal je, da so zaradi splošnega dviga cen, tudi v državnem merilu, na ravni predstavnikov občin in občinskih podjetij, sklenili zvišati doseganje cene. Posamezne občine imajo možnost predlagati poviške, o njih pa dokončno odloča pokrajinski odbor za cene na prefekturni. Doslej smo v Gorici plačevali za

prvih 25 mesečno porabljenih kubikov metana po 70 lir, za nadaljnje porabe pa je bila cena 30 lir za kubik. Goriško mestno podjetje je predlagalo, da bi bila ostala cena za prvih 25 kubikov 70 lir, za nadaljnje porabe pa naj bi se zvišala na 55 lir. Občinski odbornik Moise pa je predlagal, da bi se cena pomenila na ravni 65 lir. To pomeni, da bi bila znižana cena za najnujnejšo porabo, zvišala pa bi se v primerih ko je poraba metana višja. To pomeni, da bodo tisti občani, ki uporabljajo metan samo v gospodinjstvih, lahko plačali kako li ro manj kot sedaj, tisti pa, ki ga uporabljajo za kurjavo, bodo plačevali več. Moise je se dejal, da bodo tako pridobljeni denar, od 100 do 110 milijonov lir letno, namenili financiranju del za razširitev metanovodskih mrež v predmestjih pri čemer je omenil štandrez in Podgoro, tako da bi tudi drugo prebivalstvo lahko uporabljalo metan. O financiranju naprav v predmestju je kasneje govoril tudi župan.

Prvi je v debato posegel Chiarion (KPI). Nanizal je vrsto podatkov, iz katerih izhaja, da gre za podražitve, ki bodo občutnejše od tistih, ki jih je v svojem poročilu prikazal odbornik. Dejal je, in svoja izvajanja je podkrepil s podatki, da se bo strošek za povprečno družino zvišal v enem letu za približno 60 tisoč lir, kar pomeni okrog 75 od sto poviška na kar plačujejo koristniki danes. Mestno podjetje naj bi dobilo letno 240.000.000 lir več. Chiarion je tudi dejal, da ni mogoče predlagati poviškov javnih storitev danes, ko je kriza na dlani. Prav tako je dejal, da je treba od začetka zahtevati sredstva za razširitev metanovodskih mrež in ne zahtevati od koristnikov avtofinanciranje.

Medtem ko je svetovalec Paulin (SS) zahteval zagotovilo, da se bodo nove metanovodske mreže gradile v predmestjih kot so štandrez, Podgora in druge vasi, je svetovalec Nanut (PSI) poudaril, da prihaja občina še enkrat na dan s sklepom v zadnjem trenutku, ne da bi se prej posvetovala z rajonskimi konzultami, s sindikati in z drugimi gospodarskimi faktorji. Vse rešitve na birokratski način, brez vsakega načrtovanja. Ni mogoče ločevati poviškov metana od gradnje metanovoda v predmestjih. Podražitev bi bila morda nujna, vendar bi bilo treba zagotoviti, da bo šel ta denar zares v nove investicije.

V debato so posegli še svetovalec Fornasir (PLD), ki je dejal, da bo šel novo pridobljeni denar na gradnjo nove mreže, ampak za mo-

dermizacije že obstoječe mestne mreže. Njegov brat, demokristijan Fornasir, pa je dejal, v polemiki s Chiarionom, da bo povišek lahko dosegel maksimalno vsoto 130 milijonov. Coana (MSI) je bil iz polemičnih razlogov proti, za zvišanje pa so se izjavili Bianconi (PSDI), Luciani (PRI) in Tuzzi (KD).

Ker ni dal odbornik Moise širših pojasnil v svojem odgovoru, je Coceani (KPI), dejal, da njegova skupina nasprotuje temu sklepu, Waltritsch (PSI) pa je dejal, da se socialisti vzdržijo, ker nista bili jasno povezani vprašanj poviškov in prednostnega širjenja metanovodskih mrež v predmestja. Isto stališče je zavzel tudi Paulin (SS). Pri glasovanju so bili zastopniki sredinskih strank z liberalcem za predlog, PSI in SS sta se vzdržala, komunisti pa so bili proti.

Športno društvo «SOVDNJE» priredi 8. novembra, ob 20.30 v prostorih «Zlatega pajka» v Gorici

MARTINOVANJE Igral bo ansambel «The Lovers» Vabila dobite na uradu SPZ, Ulica Malta 2, v trgovini Tecno-mec (za Gorico, Oslavje in Števerjan), pri Davorinu Peliconu, Dariusju Čotiču, Damijani Čotič in Radimiru Fajtu (za Sovodnje), Jelku Petejanu (za štandrez) ter Savu Ožbotu (za Rupo).

UVAJANJE MEHANIZACIJE V KMETIJSTVO

Helikoptersko škropljenje vinogradov pri Rutarjih

Poskusu so prisostvovali jugoslovanski strokovnjaki in številni vinogradniki iz Brd

Prejšnji dan so pri Rutarjih prikazali škropljenje vinogradov s pomočjo helikopterja. Pobudo za prikaz uvajanja sodobne mehanizacije v kmetijstvo je dal konzorcij brških in posoških val, uresničil pa ga je ob sodelovanju družbe SAN DOZ, podjetja za gradnjo helikopterjev Breda Nardi. Komandant Baz-zocchi, doma iz Tržiča, je vzel let s dvorišča Maria Sfiligaja ter pokazal njegove vinograde, ki se razprostirajo v neposredni bližini domačije. Upravljal je dvosed Hughes

PRIZNANO MEDNARODNO AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

KMEČKA BANKA

USTANOVLJENA LETA 1909

GORICA - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

VSE BANČNE USLUGE — MENJALNICA

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

Gorica - Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

Vse bančne usluge — menjalnica

Priznana mednarodno avto prevozniško podjetje

La Goriziana

Gorica — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — Gorica

Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

PO OBISKU SLOVENSKE KNJIŽNICE V TRSTU

Odgovornejšje in sodobnejše naloge slovenskih knjižnic

Knjižnice SRS premorejo sedem milijonov knjig - Da bi tudi v zamejstvu dosegli to raven, bi morale knjižnice Slovencev v Italiji razpolagati s še 280 tisoč knjižnimi enotami

V našem dnevniku smo že poročali, da je bilo v sredo 15. in v četrtek 16. okt. t.l. posvetovanje skoraj 200 knjižničarjev iz vse Slovenije v Portorožu, ki so vsi v petek 17. t.m. prišli za ves dan na obisk v Trst kot gostje tržaške Narodne in študijske knjižnice. Žal pa nismo mogli takoj tudi obširne poročati, o čem vse so slovenski knjižničarji razpravljali, kajti premalo je znano, da se knjižničarji v sedemdesetih letih dvajsetega stoletja ne ukvarjajo le v dobi elektronskih računalnikov - samo z izposojanjem knjig, kajti njih naloge so postale in danes v dan postajajo širše in številnejše in s tem tudi odgovornejše.

Zato se nam zdi prav, da naše bralce seznanimo vsaj z naslovi številnih referatov, ki so bili prebrani v Portorožu, saj že sami naslovi vsaj približno povejo, kakšne so sodobne naloge današnjega knjižničarstva. Nič manj važni in zanimivi pa so bili koreferati, ki pa jih, za razliko od referatov, udeleženci posvetovanja niso prejeli tudi natisnjene. Zato je želeli, da bi slovenska javnost - kot je bilo med posvetovanjem le mi mogre omenjeno - vse gradivo čez nekaj mesecev dobila v roke natisneno v posebnem zborniku, ki bi bil hkrati dokaz visoke ravni slovenskega naroda tudi v tej kulturni panogi skupaj z imeni tistih, ki so zanj zaslužni.

Že v sredo je dosedanj predsednik Društva bibliotekarjev Slovenije dr. Branko Brečić poročal o tridesetletnem razvoju knjižničarstva v Sloveniji po osvoboditvi. Za njim pa so Ančka Korže - Strajnar, Martina Širčelj, Miša Sepe, Martina Pibernik, Sonja Tovornik in dr. Stane Kos v referatih prve tri, ostali pa v koreferatih, obravnavali »program slovenskega knjižničarstva v naslednjem srednjem razdobju«. Popoldne pa je Zlatko Kert prebrala poročilo »O metodni racionalizaciji v knjižnicah«. Ignac Kamenik pa referat »Organizacija sistema osrednje knjižnice in njenih zunanjih enot«, o čemer je v svojem koreferatu govorila naša dr. Reka Subić. Zadnji referat v četrtek pa je prebral Jože Kokole o nadzoru zanimivosti in »Računalnik v knjižnici glede na njene naloge in možnosti njegovega uveljavljanja«, kar je v koreferatu obravnavala nato še Vera Mirt - Levonik.

Morda najzanimivejši pa je bil na vsem posvetovanju referat, ki ga je v četrtek zjutraj prebrala Breda Filo, za njo pa svoja koreferata še Vera Lojen in Ana Martelanc - Ščepanovič. O INFORMACIJSKEM DELU V KNJIŽNICAH GLEDE NA ANALIZO INFORMACIJSKIH VIROV IN UPORABNIŠKIH SEVE. Da ni bil zgolj slučaj, da je bil ta referat tudi najboljše, saj navaja avtorica več kot 2 strani dolg seznam slovenskih, srbskoarhivskih, nemških in angleških virov (med njimi tudi poročila o mednarodnih posvetovanjih in konferencah zlasti v okviru UNESCO). Med drugim je v referatu in koreferatu poudarjena najnost sodobnega na pr. med Narodno univerzitetno knjižnico v Ljubljani (ki razpolaga z milijonom in pol knjižnimi enotami) in Raziskovalno skupnostjo, dalje povezavo knjižnic z drugimi tipi informacijskih centrov in sicer »ne samo zaradi nalog informacijske službe, ampak je odločilnega pomena za delo knjižnic«, kajti »zaradi razvite raznošne tehnike gradivna in možnost več obvladovati in instrumenti dolžnostnega izvoda«. Že v samem začetku pa je v referatu poudarjeno, da prav knjižnice sodijo poleg arhivov med klasične ustanove, ki posredujejo informacije in da je »osrednja funkcija knjižnice informacija«.

Novi predsednik DBS Maks Veselko pa je nato govoril o nič manj važnem vprašanju »vzajemna univerzalne bibliografske kontrole v jugoslovanskih knjižnicah«. Razložil je širši javnosti skoraj povsem neznan projekt, ki ga je pod naslovom UNIVERZALNA BIBLIOGRAFSKA KONTROLA, izdelala MEDNARODNA ZVEZA BIBLIOGRAFSKIH ZDRUŽENJ. »Smisel in namen projekta pa je, da bi ob njegovi izvedbi potekala mednarodna izmenjava podatkov o novih publikacijah hitreje, enotneje in popolneje, je dejel referent.

Posvetovanje pa se je zaključilo z referatom ravnatelja ljubljanske NUK Jara Dolarja, ki je govoril o »nekaterih vprašanih šolanja strokovnih kadrov«. Priporočila pa je potrebno - z vidika razmer pri Slovincih v Italiji in sprito enotnega slovenskega kulturnega prostora, da je tudi ne potrebno vključiti v »drugo petletno obdobje načrtovanja razvoja slovenskega knjižničarstva« mreže, o čemer je govorila že omenjena Ančka Korže - Strajnar, ki je poudarila tudi »vključevanje v mednarodni program razvoja javnih knjižnic...« »s sprejetjem manifesta UNESCO o javnih knjižnicah«, kajti tudi za slovenske knjižnice v Italiji velja morda v še večji meri upoštevanje mednarodnih standardov za javne knjižnice. Ta mednarodni standard pa predvideva še vedno nedoseženi 15 sedež na tisoč prebivalcev, medtem ko je za slovenske razmere predviden en sedež za tisoč prebivalcev. (Sedanje stanje pa je komaj 15 tisoč prebivalcev na en sedež.) Spodbu-

den pa je podatek, da v SRS predvideva načrt razvoja kulture za prihodnje petletno obdobje prednost za knjižnice. Potem ko smo zvedeli, da znaša celotna knjižna zaloga knjig v SRS sedem milijonov, je v tem referatu naveden značilen podatek glede posojenih knjig: »Našemu standardu 3 posojene knjige na prebivalca se bomo precej približali in zato ne bo nerealno, če si zastavimo najmanj 4 izposojene knjige na prebivalca v prihodnjih petih letih«.

Ko je naslednjega dne goste NSK v Trstu njen predsednik sprejmal, je ugotavljal obstoj okrog osemdeset tisoč knjig med Slovinci v Italiji in jih primerjal s sorazmernim številom prebivalstva pod predpostavko, da znaša število Slovencev v Italiji nekaj več kot 5 od sto vseh strnjeno naseljenih Slovencev, potem je treba ugotoviti, da jim za dosego

stanja v matični Sloveniji manjka še najmanj 4 od sto zaloge v SRS ali okrog 280.000 knjižnih enot. Zelo je verjetno, da te pomanjkljivosti ena sama generacija ne bo mogla odstraniti in doseči ostalih slovenskih kulturnih standardov.

S. R.

Nemški kulturni inštitut

V Nemškem kulturnem inštitutu bo v četrtek, 30. t.m., ob 20.30 koncert pianistke Marie Elise Tozzi s sodelovanjem mojstra na tolkala Helmuta Labererja. Spored bo obsegal skladbe za klavir Mozarta, Schumanna, Ravela in Debussija ter skladbe za klavir in tolkala Gregorata, Rusconija in Labererja. 7. novembra bo v inštitutu Wolfgang Haller predstavil dveje Janko Thomasa Manna »Der Hochstapler Felix Krull«.

V ZBIRKI »POGLEDI« ZALOŽBE »PARTIZANSKA KNJIGA«

Pogledi na slovensko umetnost posvečeni predvsem arhitekturi

Gre za zbornik razprav, esejev, predavanj in člankov umetnostnega zgodovinarja prof. Naceta Šumija

Založba Partizanska knjiga v Ljubljani izdaja posebno zbirko POGLEDI, ki naj po volji izdajateljev predstavi oris osrednjih problemov posameznih znanstvenih strokov na Slovenskem, v prvi vrsti humanističnih disciplin. Po nastopu zbirke sodeč bi pričakovali zaokroženo delo, ki naj bi osvetlilo pomembno stroko oziroma določeno umetnost in ki naj bi v kritični luči prikazalo avtorjeve poglede na dogajanja v njej. Žal je že prva knjiga te zbirke prinesla Borisa Paternuja Poglede na slovensko

književnost v obliki raznih razprav, esejev in priložnostnih člankov. In tudi druga knjiga, ki je nedavno izšla pod naslovom Pogledi na slovensko umetnost, prinaša vrsto razprav in sestavkov znanega slovenskega umetnostnega zgodovinarja, univerzitetnega profesorja Naceta Šumija. Knjiga torej nima zaokrožene vsebine, ne prinaša avtorjeve razprave, ki bi v kritični in pregledni obliki obravnavala razvoj slovenske umetnosti in avtorjev pogled nanjo. Kakor je to škoda pa je na drugi

strani res, da prinaša knjiga vrsto Sumijevih kritično in prizadeto napisanih razprav, člankov, predavanj, ki osvetljujejo določena dogajanja v slovenski likovni umetnosti, ki odpirajo nove poglede in porajajo nove misli. Ti sestavki kažejo del Sumijev raziskovalne in znanstveno obdelovalne dejavnosti, obenem pa odpirajo nove poglede na slovensko umetnost. Zato je tudi knjiga taka kot je, v obliki zbornika razprav, več kot zaokroženo delo. Zlasti se, ker večjih del o domači umetnosti izide sorazmerno malo in pomeni vsaka taka izdaja le obogatitev tovrstne literature.

Poleg uvida in seznama ilustracij, prinaša knjiga petnajst sestavkov, med katerimi prevladujejo tisti, ki obravnavajo slovensko arhitekturo. Tako je v knjigi Pregled razvoja slovenske arhitekture, poročilo o razstavah slovenske arhitekture. Objavljeni so prispevki o Plečniku, o ustroju ljubljanske mestne podobe, posebej pa je obdelanih še nekaj posameznih arhitektonskih spomenikov. Poleg sestavkov posvečenih arhitekturi, je v knjigi objavljen avtorjev govor pod naslovom Likovna moderna in slovenstvo, pa predavanja o Jakopiču in predavanje o krajini v novejšem slovenskem slikarstvu in o Petkovski sliki. Toda to gradivo, posvečeno slikarstvu, je razsmeroma skromno. Če omenimo začetni in zaključni prispevek, od katerih prvi govori o aktualnih nalogah slovenske umetnostne zgodovine, zadnji pa o zgodovinskih izsledkih slovenske umetnostne zgodovine, potem lahko ugotovimo, da je zbornik razprav Naceta Šumija o naši umetnosti posvečen predvsem arhitekturi. Nanjo se nanaša tudi skrbno izbrano in bogato slikovno gradivo.

O značaju svoje knjige piše avtor sam v uvodu. Pravi, da so sestavki nastali ob različnih priložnostih in da je odbral le tiste, ki so v času nastanka pomenili ali še pomenijo novost za slovensko umetnostno zgodovino. Vsi sestavki, razen enega, skušajo biti kar moč bližje tistemu, kar obeta naslov zbirke. Sicer pa pravi avtor, da se je v nasprotju s starejšimi teksti, ki so se preveč vezali na zunanje pojave umetnostnega izražanja in preveč na posamezne spomenike, bilo treba prebiti pod zunanji plašč likovne govorice do strukture likovnega izražanja v zakoreninjenih kulturnogeografskih regijah na Slovenskem. To torej po-

Sl. Ru.

meni, da se je avtor odvrnil od ustaljene poti v proučevanju umetnostnih spomenikov, da se je lotil samosvoje metode. Zato je razumljivo, da je poleg metod dela drugačen pristop do spomenikov, da so drugačni tudi njegovi zaključki in da so ti zaključki najbrž taki, ki vsem niso všeč in s katerimi se vsi umetnostni zgodovinarji ne strinjajo. Kritičnost, nove poti, nova vrednotenja, novi pogledi in drugačni zaključki, to so značilnosti Sumijev knjige, ki torej resnično izraža nove, avtorjeve posebne poglede na slovensko umetnost. Odveč bi bilo govoriti, da so ti sestavki vsaj napisani ne samo samosvoje temveč tudi zanimivo in da pomeni torej knjiga vsestransko zanimivo noviteto na knjižnem trgu. Ob njej pa bi si le želeli, da bi avtor napisal zaokroženo monografijo z lastnimi kritičnimi pogledi na posamezne veje likovne umetnosti v celoti in da bi tako dobili tudi take knjige za vse prijatelje umetnosti. Sl. Ru.

PREJELI SMO

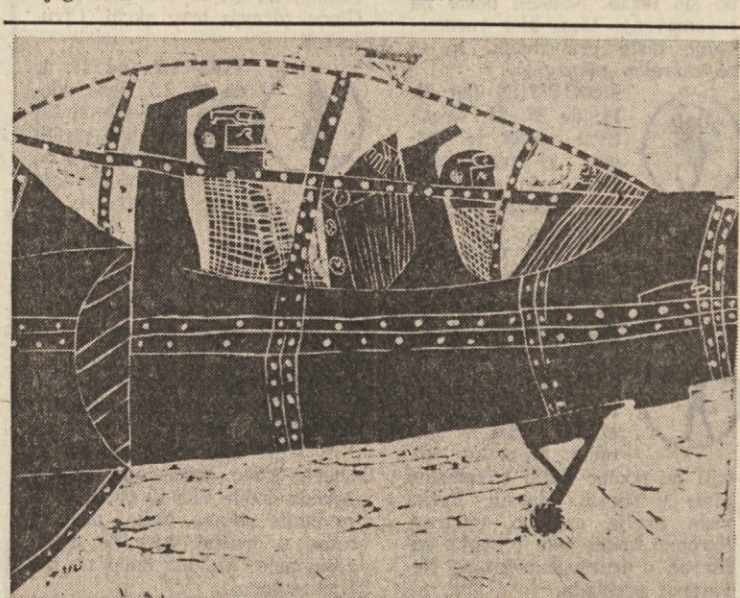
TEORIJA V PRAKSA, Revija za družbeno ustvarjanje 1975, letnik XII. UDK 3. 84. Foudarek številke je na multinacionalnih družbah.

SODOBNOŠT, letnik XXIII, št. 10. Precejšen del revije je posvečen akademiku Josipu Vidmarju ob njegovem 80-letnici.

V soboto, 18. t.m., je bila v galeriji Loža v Kopru otvoritev mednarodne fotografske razstave »Istra 75«, kjer so ob prisotnosti številnih ljubiteljev fotografske umetnosti podelili nagrade in priznanja. Prvo nagrado »Istra 75« in priznanje galerije Meduza sta za svojo skupno kolekcijo prejela brata Mišo in Zoran Hochstatter iz Maribora, drugo J. Mally in M. Zdvoc iz Ljubljane, tretjo pa Janko Furlan iz Trsta, Kumar iz Ljubljane ter J. Puškisi iz Portoroža. Podeljena so bila še priznanja drugim tujim in domačim fotografom.

Ob tej priložnosti je znani kritik Aleksander Bassin zapisal: »Mednarodna razstava »Istra 75«, ki jo na pobudo koprškega fotografa Jožeta Kolose prireja galerija Meduza in Fotogalerija Koper, je prva gotovo smiselna zasnova: za iskanje novih možnosti, za odkrivanje novega posluha za tematsko fotografijo, za tisti nevspešni stik, ki ga omogoča krajina, njena arhitektura, tipika, njeno izražanje. Odmernost, ki jo je izkazala sedanja akcija v udeležbi štirinajstih avtorjev najbrž kaže na razstavi najbolj stopale pred očmi. Pri tem pa ne pozabljamo na videenje, ki ga skozi objekte nudi še vedno kristalno čisti primorski horizont z ostalinami preteklosti, ki jih - o tem smo že zapisali nekaj misli ob razstavah Koštabene in Skupine N - načenjata zdo časa in žal tudi modernega nemira«.

Razstava bo odprta do 4. novembra.

»Partizanski pilot«, linorez Miroslava Lakovska, 14-letnega učenca osnovne šole »Franjo Urnek«. Delo je skupaj s 160 drugimi deli razstavljeno na 4. grafičnem bienalu jugoslovanskih pionirjev v Lamentovem likovnem salonu v Kostanjevici na Dolenjskem

OB IZIDU »VODNIKA« PO PLANINSKI POTI SPD TRST

PO POTI ZAMEJSKE »VERTIKALE«

Slovensko planinsko društvo v Trstu je v založbi Založništva tržaškega tiska v Trstu izdalo te dni lično opremljen »Vodnik po planinski poti SPD Trst«. Knjižnica žepnega formata obsega nekaj nad 100 strani vključno s kartografskim materialom. Pot od italijanske - avstrijske - jugoslovanske tromeje pri Trbižu do Boljuna, imenovano »Vertikala« (za razliko od vseslovenske »Transverzale«) so določili in osnovne opise zanj oskrbeli Stefan Bratož, Rafko Dolhar, Sonja Mašera in Slavko Tuta, zemljevide je izdelal Miroslav Crnivec, za ureditev in dopolnitev opisov pa je poskrbel Boris Santic. V posvetilu na prvi strani je rečeno, da posveča Slovensko planinsko društvo - Trst svojo pot »spominu mož, ki so gore in zemlje, po katerih poteka »Vertikala« vzorno ljubili«, obenem pa da želi, da bi bila vsem primerno in priljubljena, da se za njo ne bi bilo treba zameriti, da je to ozemlje, na katerem živimo Slo-

venci v Italiji. »Vertikala« je v »Vodniku« razdeljena na pet poti, poimenovanih po dr. Alojzu Dolharju, dr. Henriku Tumi, Martinu Cedermaču, dr. Klementu Jugu in Zorku Jelencu, z izjemo Martina Cedermača - duhovnika Antona Cuffola, samim znanim in preminulim primorskim planincem in alpinistom, katerih imena so čisto zabeležena v zgodovini slovenskega planinstva. Dolharjeva pot nas vodi od Peči na tromejo do Nevejskega prevala, Tumova pot od Nevejskega prevala do sedla »Na Uaršiču« na vrhu zadnjega grebena Zahodnih Julijcev, Cedermačova pot od sedla »Na Uaršiču« preko Beneške Slovenije do Pikonov in Stare Gore, Jugova pot od Stare Gore do Grmade na Tržaškem, in končno Jelencova pot od Grmade do Boljuna in Glinčice.

Sestavljalci »Vodnika« so prav gotovo ljudje, ki so zamejsko »Vertikalo« prehodili, če že ne prav

vso, pa vsak od njih vsaj tisti odsek, ki ga je opisal. Zato so opisi, kolikor lahko kot precej površni poznavalci sodimo, kar zadeva vključno geomorfološki plat, ustrežni in dovolj podrobni. Očitna je tudi skrb za krajino in imenoslovje. Zelo prav je nadalje, da so sestavljali vključili v »Vodnik« tudi potrebne zgodovinske informacije in da so zabeležili razne znamenitosti, ki jih potnik po »Vertikali« srečuje, saj v primeru »Vertikale« navsezadnje res ne gre toliko za planinstvo ali alpinizem v ozkem pomenu besede, kot predvsem za spoznavanje našega zamejskega slovenskega sveta, tistega, ki je odmaknjen od dnevnega živčnega vsakdana in zato toliko bolj pristen in nepovržen.

Eni pripombi pa se vendarle ne moremo in ne smemo izogniti. Ni napak, da so v »Vodniku« zabeležene vse romarske poti in kapelice, celo Marijansko svetišče na Grizi, pa cerkvene freske in

podobno. Ker pa je že v posvetilu poudarjeno, da posveča SPD svojo pot ob 30-letnici osvoboditve izpod fašističnega jarma in ob 29-letnici povojne obnove družnega delovanja (ki ga je omogočila prav osvoboditev), se nam vendarle zdi preskromno, da je obdobje boja za osvoboditev zabeleženo le v opozorilu na bazovske žrtve in na poživ dvajseti na tržaškem Krasu (Medja vas in Mavhinje) leta 1944 ali pa na žrtve slovenskih fantov na Dobrobojski planoti v prvi svetovni vojni. Kaj pot »Vertikale« res nikjer ni tako speljana, da bi naletala na spomenik ali drugačno obeležje narodnoosvobodilnega boja v letih 1941-1945? Na primer na vrhu Matajurja, v Slivju, v Gori, v Rici sami, na Proseku (talci) na Opčinah (talci) in Pinko Tomažič s tovariši in tako dalje skoraj v vsaki zamejski vasi, na vsakem zamejskem vrhu in holmu, dolini in gmajni? j. k.

SEDME BEOGRAJSKE GLASBENE SVEČANOSTI

Imenitni ansambli in mojstri-solisti

Ženski zbor »Collegium musicum« iz Beograda je izvajal tudi skladbo našega tržaškega skladatelja Pavla Merkuja

Ob proslavi osvoboditve Beograda so bile letos že sedme Beograjske glasbene svečanosti od 7. do 19. t.m., na katerih so sodelovali domači in inozemski umetniki ter ansambli iz Anglije, Češkoslovaške, Francije, Italije, Japonske, Kube, Madžarske, Mehike, Romunije, SZ, Švice in ZDA. Skupno je bilo 22 koncertov, opehrih in baletnih predstav ter recitalov.

Po slovesni otvoritvi festivala s fanfarami na balkonu Kolarčeve univerze je svečanosti odprl predsednik občinske skupščine Beograda, Živojin Kovačević. Govoril je o veliki ustvarjalni razstavi v glasbeni umetnosti, ob kateri se je dvigala tudi glasbena reproduktivna delavnost. Le-ta dosega samo v glavnih dvorah Beograda letno 140 koncertov s 70.000 poslušalci, ne upoštevajoč še številnih glasbenih prireditelj po predmetnih drugih manjših dvorah. Zavzel se je, da bi vse nakopljeno glasbeno bogastvo našlo pot do čim bolj širokega kroga množice. In prav zaradi tega, ker resna glasba predstavlja višjo raven izobraževanja in plemenitenja, so glasbeni delavci tudi bolj odgovorni, da s svojimi programi in kvalitetnim posredovanjem ustvarijo čvrst kontakt s publiko in ji približajo vsa veličastna dela ljudskega duha, ki so bila ustvarjena v teku stoletij.

Neposredno za tem je prvi koncert pričel verjetno najmlajši profesionalni orkester - povprečna starost izvajalcev, po večini deklet, je 19 let - simfončni orkester mladih glasbenikov iz Tokia, ki ga vodi 29-letni dirigent Susaku Cusumi. Če izvajemo nekaj rahlih težav pri rogovih, niti, da predstavlja orkester zares dokaj uigrano skupino izbranih mladih moči, ki so dosegle znatno stopnjo kvalitete igre. Jasno pa je, da ne moremo pričakovati od takih izvajalcev vselej tiste dovršenosti, ki si jo po večletnih izkušnjah pridobijo starejši, niti interpretacijskih dognanosti zrelejših dirigentov. Vendar je bil dostojno izveden spored del Baranovića (vertura k operi Strizeno - košeno), Lalaja (Koncert za violončelo in orkester v d-molu), in japonskega skladatelja A. kutagawa (Triptih za godalni orkester), medtem ko se v simfoniji P. I. Čajkovskega v mladem, sicer nadarjenem in temperamentnem dirigentu, še ni razvila v vsej svoji globinski razsežnosti in prepričljivosti. Poleg Triptiha je bil dobro oblikovan Koncert z izredno nadarjenim mladim skladateljem, po imenu Mineo Hajaši iz Japonske; ta je nastopil kot prvonagrajenec mednarodnega konkursa Glasbene mladine, ki je bil neposredno pred svečanskimi v Beogradu. Obstoj in delovanje tega orkestra odražata posebno prizadevanja in skrb za mlade glasbenike na Japonskem, pa tudi izredno veselje širšega kroga mladine za resno glasbeno udejstvovanje, ki je na Japonskem precej živahno.

Na drugem koncertu je ženski zbor Collegium musicum iz Beograda, ki ga vodi Darinka Matić-Morović, potrdil svoje pevске in interpretacijske kvalitete, izvajajoč najnovejša dela, ki so jih skladatelji napisali izključno za ta zbor in sicer: Pavle Merku, Mihailo Vukdragović, Vojislav Ilić, Konstantin Babjić, Rajko Maksimović, Toma Prosen, Vlastimir Nikolovski, Tomislav Tamindžić in Dušan Kostić. Spored in njegova kvaliteta potrjujejo, da zbor poleg svojih izvajalskih oblik igra važno vlogo tudi kot pobudnik v ustvarjanju nove zborovske literature in s tem seveda tudi kot dober posrednik budi smisel pri poslušalcih za novo glasbo in podpira njen razvoj.

Akademski gledališče opere in baleta »Kirov« iz Leningrada je gostovalo z baletom Labodje jezero P. I. Čajkovskega, ki nas pa kljub izvrstnim izvedbam v svojem premalo logično, se razvijajočem in rastočem poteku v prvih dveh dejanjih ni preveč navdušilo, medtem ko sta naslednji dejanji nudili več razbaniosti in intenzitete dogajanja. Sicer pa razpolaga balet z dobrimi pesalci in zlasti solisti so potrdili sloves ruske šole klasičnega baleta. Motil je neučevljen orkester, ki ga je organizatorjem dal na razpolago Umetniški ansambel Jugoslovanske ljudske armade in s tem rešil zadrego organizatorjev v zadnjem trenutku zaradi odsotnosti ali prezaposlenosti ostalih beograjskih orkestror.

Po tej predstavi smo v Student-skem domu še ušli drugo polovico koncerta godalnega kvarteta mladih, nadarjenih, dovršeno uigranih godalcev, katerih imen, žal prireditelj ni navedel na programskem listu. Nastopili so kot prvonagrajeni godalni kvartet na že prej omenjenem mednarodnem konkuru. Nagrada je bila spričista in usklajene igre in sorazmerno visoko dosežene oblikovalne kulture, kakršna se je odražala v interpretaciji Godalnega kvarteta op. 10 Claudea Debussyja, popolnoma zasluženja. Mislim, da jih bo ta zmaga kaj kmalu popeljala v svet opaznih koncertantov in da jih bomo tudi pri nas kaj kmalu slišali.

V istem domu je elektronski studio RTV Beograd predvajal de-

la Lojzeta Lebića (Atelje 2), Boguslava Seferja (Music for Tape) Ludmile Frajtove (Nocturn) in Vojina Komadine (Refrain for Synth).

Nepozabna bo ostala izvedba oziroma uprizoritev pesnitve iz obdobja narodnoosvobodilnega boja »Jama« Ivana Gorana Kovačevića, ki jo je uglasbil Nikola Hercigonja, poustvarili pa zbor, solisti in orkester opere ter recitatorji drame Srbskega narodnega gledališča iz Novoga Sada pod v. stvom dirigenta Modraga Janovskega, režiserja Dejana Miladinovića in koreografa Zarka Milenkovića. Delo je kantata z močno poudarjenimi elementi oratorijske oblike, polno dramske napetosti. Imenovani so vlogo zbora, solistov, recitatorjev in baleta strnili v umetniško preproščilo celovitost: povezan v dramsko stopnjajočo gibalnost ob spremljajočih svetlobnih učinkih je v maske oblečen ansambel izvaljal globoko pretresljivost usodnih grozot tedanjega časa. Pred nami je vstala vsa grenka, a junaska resničnost, polna neizmernega trpljenja, a vendar polna življenjske volje in poguma. To delo, iz katerega se duh elementarne človekove silnosti in z zdravim občutjem realizirana povstavitelj, ki vzbuja pristen doživljajski izziv, bi moral kreniti na pot: izkoristiti bi bilo treba priložnost uprizoritve novosadske Opere in dati potrebno moč, da bi ansambel to glasbeno umetnino, ki je lahko uveljavila med našimi glasbenimi ustvarjalci in po zaslugi te Opere tudi poustvarila na tematično iz narodnoosvobodilnega boja, lahko posredoval čim bolj širokim krogom poslušalcev. Kot solisti so sodelovali Irena Davosir-Matanić, Aranka Herdžanović, Vladan Čvečić, Dušan Baltić in Rudolf Nemet, recitatorji pa so bili Zlata Đurišić, Mirko Petković in Toma Jovanović.

Na samostojnem recitalu se je predstavil štirindvajsetletni pianist Jorge Federico Osorio iz Mehike, ki je izvajal dela Haydna, Beethovna, mehiškega skladatelja Montiela Olivera in Debussyja. Njegov nastop je pokazal umetniško izdelane igre in občutne kulturnosti, ki mu v nadaljnjem dozorevanju jamčita uspešen razvoj.

Med visoko kvalitete umetnike sodi italijanski violinist Salvatore Accardo, ki je v sodelovanju izvrstnega pianista Leonarda Leonardija v izvajanju del Mozarta, Beethovna, Ravela, Paganinija svoje virtuosno igrjo podredil zgolj interpretativnim nujnostim, izogibajoč se čudežnim efektom. Lepota tona, reliefnost fraze in gradnja v pristnem občutju so njegove odlike, s katerimi je najmožneje povstvaril Ravelovo Sonato za violino in klavir ter Paganinijevo La campanella, ki smo jo redko slišali v tako prepričljivi oblikovalni letopi.

Z orkestrom RTV Beograd pod vodstvom Mladena Jagušta je nastopila v Rahmaninovih Raspiidji za klavir in orkester op. 43 pianistka dovršene tehnične izsolanosti in pronicijske muzikalnosti, mlada Ljubov Timofejeva iz Sovjetske zveze, ki je v svojem živem tenkočutju razgrinjala verno poetično obeležje avtorjevega dela, v nje ga zrelo pretehtanih dimenzijah, v nazornem muziciranju. Orkester je izvedel še na mednarodnem konkuru Glasbene mladine namenjano skladbo, ki je kot prvo svoje orkestralno delo napisal Mint Aleksinački in kot tako nosi tudi značilnosti prevenca. Koncert je zaključila Beethovnova III. simfonija »Eroica«.

S komornim orkestrom beograjskih glasbenikov, katerim je z velikim uspehom dirigiral kot gost ljubljanski dirigent Uroš Lajovic, je nastopil violinist iz ZDA, Erick Friedman. V dovršeni igri je sodeloval v Violinskem koncertu v E-duru Johana Sebastiana Bacha in v Mozartovem Violinskem koncertu v A-duru, KV 219. Pri prvem nas njegova, z Bachovim slogom neskladna interpretacija, ni zadovoljila; izsiljevanje hitrejših tempov in agocična samovolja sta povzročila še neskladje med njim in orkestrom. Bliznj mu je bil Mozartov slog. Brilljantnost igre je prišla do veljave sicer v svojstveno konceptirani, sprejemljivi interpretaciji Bachove Clacone. Izreden oblikovalni elan je Lajovic dosegel z orkestrom v Mozartovem Divertimentu KV 138. Interesantno je, da smo iz njegovega razgovora z novinarjem v beograjske Politike zvedeli za njegovo udeležbo na mednarodnem konkuru dirigentov - Premio Guido Cantelli - v milanski Scali julija letos, kjer si je med 82 dirigenov priboril drugo nagrado. Povedal je tudi, da mu je, verjetno zaradi drugačnih delovnih koncepcij v Slovenski filharmoniji, kot asistentu obseg dela skrajno omejen. Z ozirom na to in na simpatije, ki si jih je z nastopom pridobil pri orkestru in pri publiku, so se v tisku pojavile želje, za njegovo nastavitve kot stalnega dirigenta enega izmed orkestror, kajti pa da bi zagotovili z njim vsaj stalnih gostovanih.

Navdušil je Akademski komorni orkester iz Beograda, ki ga je v neumornem prizadevanju izoblikoval v nenavadno dobro skupino. IVAN ŠILJIC

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZLET V STUBICO IN KRAPINO

Mogočen spomenik kmečkemu uporu

«Na domu» pri davnem «pradedu», krapinskem pračloveku

Hrvatsko Zagorje je bilo do pred kakim desetletjem eno najbolj ostalih in siromskih področij širšega zagrebskega območja. Pravi-li so, da je Zagorje bogato reve. Celo pesem poje tako, pesem o zagorski revni hiši. Odkar pa so se sem razpotegnili asfaltni pasovi, so se razmere močno spremenile. Zagorje ni bogato le otrok, in re-ve, pač pa zanimivosti, celo po-membnih krajev in objektov, ki zaslužijo vso pozornost, saj je na «razdalji» kakih 50-60 km vrsta spomenikov in zgodovinskih objektov, ki vsak zase zasluži obisk. Le bežen pregled.

Pred dvema letoma smo Slove-nici skupaj s Hrvati slavili 400-let-nico velikega kmečkega upora, ko je Matija Gubec vodil uporno kmečko rajo proti združenim vojskam hrvatske in slovenske vlaste-le in v tedanjih okoliščinah. Upor se je zalostno končal in Matijo Gubca so v Zagrebu «kronali» z razbeljeno železno krono. Temu voditelju kmečkega punta, ki je zavel velik del Hrvatske in Slovenije, so v Gornji Stubici, kakih 30 km severno od Zagreba postavili mo-goč spomenik, ki ne dela čast le Hrvatskemu Zagorju, pač pa Hr-vatski, Sloveniji in vseh Jugosla-viji. Veliki mojster Augustinčić in skupina njegovih sodelavcev so napravili mogočen bronast spome-nik, ki je doslej privabil že ve-liko tujih poznavalcev umetnosti, avtobusi domačih obiskovalcev pa so pred njim nekaj normalnega, posebno o praznikih in nedeljah.

V stavku dveh prikazati to ve-liko delo je nemogoče. Spomenik je treba videti. Na veliki ploščadi je mogočen, kakih 5 morda 6 m vi-sok kip Matije Gubca, za njim pa se v dolžino kakih 30 m in v vi-sini kakih 7 morda 8 m razteza relief, ki prikazuje na levi polo-vici spopad med kmečko vojsko in vojsko tedanje vladavosti, na desni strani pa je veliki Augustinčić pri-kazal tedanje življenje kmečkega človeka, njegovo veselje in nje-gove težave, pa tudi nekaj tedanje cerkvene in posvetne gospode. Na robu spomenika pa je mali Kerem-puh, to je hrvatski Pavliha.

V neposredni bližini spomenika je tudi manjša graščina, ki so jo preuredili v muzej kmečkih upo-rov, poleg tega je tu muzej NOB za to področje, saj smo blizu Medvednici, kjer se je NOB za-čela že v samem začetku, v polet-ju 1941. Poleg tega je tu tudi gostišče.

O spomeniku Matiji Gubcu in

kmečkom uporu le to, kajti le z ogledom si more človek ustvari-ti podobo spomenika.

O Kumrovcu in Titovi rojstni hiši ne bomo pisali. O njej smo pisali velikokrat in smo se ob njej ustavili tudi pred kakim le-tom, ko smo poročali o gradnji mladinskega in borbevskega doma, ki so ga zgradili v neposredni okolici Kumrova.

Za v Kumrovec moramo z «glav-ne» ceste in sicer za kakih 25 km do 30 km proti zahodu, če pa nadaljujemo pot proti severu, smo čez 40 km od stubiške Slatine že v Krapini, ki ni znana le po slo-vitih toplicah, pač pa še bolj po «domaćiji» davnega «pradedu», krapinskega pračloveka. Pred ka-kimi 80 leti so namreč tu odkrili ostanke človeka in njegovega bi-lišča izpred pol milijona let. Gre za izredno pomembno nahajališče. V neposredni bližini nahajališča pa je tudi, žal ne preveč dobro urejen muzej, ki govori o evolu-ciji. Tu imamo med drugim mož-nost nazorno spoznati, kako se je človek na Zemlji razvil od davne dobe pred milijoni let, ko se je dvignil v stoječo držo pa-se do danes.

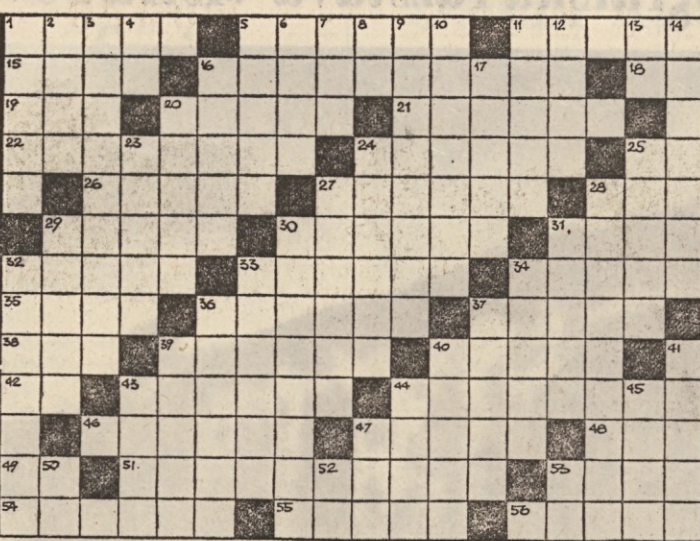
Se in še bi lahko govorili o za-nimivosti tega področja, ki ga velja obiskati.

Imenitni ansambli

(Nadaljevanje s 5. strani)

no mladim umetnikom na beograjski Glasbeni akademiji pred krat-kim umrl Dušan Skovran; s tem discipliniranim in z muzikalnim občutjem globoko prežetim pou-čevalnim korpusom si je po-stavil najlepši spomenik. Prvič so mladi nastopili brez dirigenta; na mesto svojega mentorja so po-zili rdečo vrtnico, toda duh zdra-vega zanosa in žive kreativnosti, ki jim ga je vlivljal kot dober pedagog in obdarjen umetnik, je ostal, odražal se je v oplenite-mnem oblikovanju del iz XVII. in XVIII. stoletja: slovenskega skla-datelja Janeza Krstnika Dolara, Haendla, Haydna, J. S. Bacha, Františka Kramara in Telemanna — v precizni in skladni igri ter v odgovarjajočih slogovnih posebnostih. V Haydnovem Koncertu za violino in orkester v C-duru št. 1 je Fern Raškovičeva v lepi igri

KRIŽANKA... z našim krajem

VODORAVNO: 1. jugoslovanska letalska služba, 3. dajalik, 7. dirkalni konji, 13. Adolf Köstner, 14. Prešernov Sonetni..., 15. enoličen, dolgočasen, 16. sosed «našega kraja», 18. slovesen nastop ali spreved, 19. isti, isto, 20. prevozna sredstva, 21. Viljem Urban, 22. slaba šolska ocena, 23. izboljševati, 24. kar nastane z delitvijo celote, 25. povzroča rdečico, 26. dnevniki obroki, 27. ime slavne vo-hunke Hari, 28. telefon, 29. eno od dveh sodnih teles, 30. ime ita-lijanskega peva Donagija, 32. država v severni Afriki, 33. led-vica v italijanskini, 35. hiba, 36. domišljav, saljiv, 38. celina strica Toma, 40. zmikav, tat, 41. vstaje, upori, 43. ameriška valuta, 44. ime Karenine.

NAVPIČNO: 1. oseba v Shake-spearejevem delu, 2. če, 3. oseba

moškega spola do pubertete, 4. pokrajina v Vietnamu, 5. barva kože, polti, 6. Ivan Cankar, 7. ladijski trup brez krova, 8. leto-pis, 9. natrijev karbonat, 10. oč-ka, 11. čokat na vrhu, 12. škofov-ska ali opatska kapa, 14. mesto v naši deželi, 15. podkupnine, 17. tekmeč, konkurent, 18. obito, 20. je Pesem pesmi, 21. ugovor, pre-poved, 22. rušje, 23. sklenitev za-konske zveze, 24. obči primetek na Opčinah, 25. možko ime, 26. pasi, 27. manjši, mlajši v latinščini, 29. pisarniška potrebščina, 30. pokal, 32. naš košarkarski dela-vec (Mario), 33. vas pri «našem kraju», 34. vulkan na Siciliji, 35. brez besede, 36. «naš kraj», 37. materialni, delec z električnih nabojem, 39. osonci zaimak, 40. ime grške črke.

(Iako)

torjev Tippetta in Arnolda.

Omeniti moram še zelo uspe-lo uporičitev Wagnerjeve opere Le-teci Holandec v izvedbi Zagreb-ske opere, v kateri so bili izvršni nosilci vlog

Nacionalni baletni ansambel iz Kube je prikazal na osnovi ljud-skih pesnih prvin in ljudskih obredov nastale koreografske u-stvaritve. To so dela, ki izvirajo iz individualno pogojene krea-tivnosti njihovih avtorjev koreogra-fov: Gerardo Lastra, Eduardo Ri-vero, Ramiro Guerra, Victor Cuel-lar. V tem delu, ki imajo svoj poseben nadih in svojski kolo-r, so solisti in ansambel tako po oblikovni plati, kakor po ne-navadno dovršeni izvezenosti, sejaljo pravo doživljajsko razkošje.

Do kraja Beograjskih glasbenih svečanosti so še sodelovali: or-kester Madžarske RTV, Beograjs-ka opera s Puccinijevimi opero Tu-randot, kitarist Jovan Jović, pianist Nikita Magalov, Slovaški komorni orkester in Beograjska filharmonija z zborom RTV Beo-grad v koncertni izvedbi Glucko-ve opere Orfej in Evridika.

Markanten vtis je zapustil An-gelski komorni orkester pod vo-dstvom Davida Athertonja s flavi-stom Richardom Adeneyem kot so-listom. Skladni v igri in plastični v interpretaciji, je svojo pou-stvarjalno moč izrazil v delih Haydna, Mozarta ter angleških av-

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Začeti boste morali kar resno, kajti v nasprotnem primeru boste stežka speljali do konca. Preveč lahkoverni ste bili in sedaj se vam to maščuje. Nova prijateljstva se vam obetajo in novo življenje v vašem družbenem in družinskem okolju. Pazite na zdravje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Morali boste najti način, kako preprečiti hujsko zlo ali vsaj odstraniti o-vire, ki se vam bo-do postavile na pot. Tudi odlič-ne ideje ostanejo le ideje, če jih ne izvedemo. V nekem be-sednem dvoboju boste zasledili pot, po kateri boste morali. Pre-cejšnja nervoza.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ena izmed vaših napak je pre-velika odkritost, ki se kaže tudi v va-ši preveliki zgovor-nosti. Skušajte izločiti tiste ljudi iz vsakega delovnega okolja, ki ne mislijo po vaše. Ljubljena oseba upravičeno zahteva in pričaku-je večjo pozornost. Glavobol.

Veljaven od 26. oktobra do 1. novembra 1975

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) S svojo inven-tivnostjo in spretno-stjo bi si mogli utre-ti pot tudi tam, ka-mor si niso mogli u-treti poti vaši poslovni sodelav-ci. Bodite pa pripravljeni tudi na neuspeh. Neko srečanje v začet-ku tedna bi se znalo v nekaj dneh spremeniti v kaj več.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Kaže, da bo-šte začeli obrniti sa-dove prejšnjih na-ložb, torej tiste de-javnosti, ki vas je-stala veliko naporov in sred-stev, ni pa dala tedaj sadov. Ne računajte z izrednimi zaslužki, pač pa s še kako težavo. Pri-jetneje vam bo v novi družbi.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ne spre-jemajte slaherne po-bude, pa čeprav se vam bodo posli in u-spehi ponujali v le-pih besedah. Ne bo lahko za-ključiti dela, ker bo tekma nez-prosna. Kljub vsemu bo vse v najboljšem redu. Tudi v čustve-nih zadevah ne bo vse teklo gla-dko, pa bo vendar lepo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Potrudite se, da bo delo, ki ga boste opravili, zares opravljeno. Odlisni stiki v družbi bi vam znali biti v pomoč tam, kjer vam bo šlo težko. Naleteli boste na razumevanje nam, kjer razume-vanja niste pričakovali. In to bo moralno pomagalo.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Poziti-vni vplivi iz kro-gov, ki niso vaši, vam bodo pomagali. Ne računajte pa ved-no na takšno pomoč. Tudi vaša zahtevnost je včasih čezmerna. To pa velja tudi za vaše ambici-je v javnem življenju, kjer vam ne bo vse teklo prav.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Skušajte biti v svojih načrtih toliko trezni, da vam ne bo treba v zad-njem trenutku kli-cati na pomoč ljudi, s katerimi niste v dobrih odnosih. Vsaka akcija naj bo smotrna. Skromni bodite tudi v svojih za-htevah v družinskem krogu. Ne-varnost prehlađa.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Paziti bo-šte morali na stike s poslovnimi krogi in delavci, da se ne pretrga, kajti opravi-ka boste imeli z zelo občutljivi-mi ljudmi. Veliko sreče boste i-meli v ljubezni, pa čeprav je že kazalo, da se bo vez pretrgala. Glede zdravja brez skrbi. Utru-jenost.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaša ude-ležba v nekih širših in obsežnejših poslih bo prispevala, da bo vse šlo prav. Pri tem ne računajte na ustrezen do-bikeč ali kako drugo materijal-no zadoščenje. Veliko več za-doščenja boste imeli v družini oziroma v vašem krogu. Dobro počutje.

RIBI (od 22. 2. do 22. 3.) Brez skrbi o-pustite staro družbo, ki vam ni nudila več nobenega jamstva za materialni uspeh in uberte novo, samostojnejšo pot. Seveda bodite tudi to previdni in zavijajte rokave. Nekaj skrbi in težav v družini, kjer bo nekaj zaskrbljenosti. Vendar hudo ne bo. Ljubosumnost.

RADIO VELE-IZIDA

NEDELJA, 26. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 MAŠA... V nedeljo ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Uvod v oddajo «Un copio di fortuna»
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 GOST OB 14. URI
15.00 Le cinque giornate di Milano: Zmaga
16.00 Program za mladino: SINOVI GINGIS KANA
16.45 Napoved programa za prihodnje dni
17.00 UN COLPO DI FORTUNA
18.20 NOGOMETNA TEKMA: POLJSKA — ITALIJA
20.00 DNEVNIK
20.30 Dolgo potovanje
21.35 Športna nedelja
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

15.00 Kolesarska dirka za nagrado Baratti
19.00 Film «Konec neke kariere»
19.50 Športni dnevnik
20.00 Ekološko ravnotežje — dokumentarec
20.30 DNEVNIK
21.00 Oni iz sosednjega stanovanja
Srečanje med dvema sosedoma: Ric in Gian
22.00 Sedmi dan: Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.45 Ch. Bronte: JANE EYRE — dramska nadaljevanka
10.40 Otroška matineja: V 80 dneh okrog sveta in Biseri morja
11.30 London: Koncert ob dnevu OZN — neposredni prenos
13.05 Kmetijska oddaja — pripravila zagrebska TV
13.50 POROČILA
13.55 Varnost otroka — Film o prometu
14.10 Za konec tedna
14.25 Evropsko prvenstvo v odbojki — posnetek
16.25 Moda za vas
16.35 POROČILA
16.40 Košarka: BOSNA — RABOTNIČKI — neposredni prenos
18.20 ESKIMSKO POLETJE — film
19.30 POROČILA
19.50 Tedenski gospodarski komentar
20.05 M. Kerstner: GRUNTOVCANI — nadaljevanka, pripravila za-grebska TV
21.05 Islandija in Koromandija
21.35 Športni pregled
22.10 POROČILA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 Pregled tedenskega sporeda
20.15 TVEGANA IGRA — celovečerni film
21.45 Košarka: BOSNA — RABOTNIČKI

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila:
8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kme-tijska oddaja; 9.00 Maša; 10.15 Poslušali boste; 11.15 Mladinski oder; 12.30 Glasbena skrinja; 13.00 Kdo, kaj, zakaj; 13.30 Glas-sba po željah; 15.45 Mr. Bunch s svojim ansamblom; 16.00 Sport in glasba; 17.00 Igra o gresnem pun-tarju; 18.40 Nedeljski koncert; 19.00 Folk in naših dežel; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za do-bro jutro; 9.15 Orkester James Last; 9.40 Koncert na turo; 10.00 Z nami je; 10.15 Od melodije do melodije; 10.35 Godolki in od-mevje; 10.45 Slovenski instrumen-talni kvintet; 11.30 Priljubljeno jim; 12.00 Pogovor; 12.05 Glasba po željah; 12.35 Zunanje politični pregled; 14.00 Plošče; 14.45 An-sambel «La vera Romagna»; 15.00 The Green Sound; 16.30 Ne-delja za vas; Sosednji kraji in ljudje; 14.45 Glasba po željah; 17.40 Občan pred mikrofonom; 18.15 Nedelja na športnih igri; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Orkestri; 20.40 Športna nedelja; 21.45 Operetna glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Veseli tobogan; 9.05 Se pom-nite, tovariši...; 9.55 Glasbena me-dijera; 10.05 Prvi aplavz; 11.10 Nedeljska repertoar; 14.05 Nede-ljsko popočno, prenosi športnih do-godkov in J. H. Roessler: Dve humoreski; 17.50 Radijska igra: P. Zidar - J. Zlobec: «Romeo in Julija»; 19.40 Glasbene razgledni-šče; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Jugoslo-vanski umetniki pred mikrofonom.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 28. OKTOBRA DO 1. NOVEMBRA 1975

TOREK, 28. oktobra
8.10, 10.00, 11.30, 14.10 in 16.00 TV v šoli; 17.35 Ijulinji - poučni film; 17.45 II. Ch. Andersen: Ma-ti; 18.00 Obzornik; 18.15 Veliki živalski vrtovi - serija; 18.45 Ne prezrite: Otrok pri Dobravi; 19.10 Risanka: 19.00 Dnevnik; 20.05 Mi med seboj; 21.10 L. N. Tolstoj: Ana Karenina; 22.15 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV
19.55 Otroški kotiček - risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Napoleon - celovečerni film; 22.00 Peta kon-ferenca neuvrščenih v Lini.

SREDA, 29. oktobra
8.10 in 10.00 TV šola; 17.30 Klavir Ferdinand in grajski duhov-ovi; 17.50 Obzornik; 18.05 Mladi za mlade; 18.35 Mozaik; 18.40 Po sledih napredka; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tuji - film tedna; 22.00 Miniature - Jesenska pesem; 22.10 Dnevnik; 22.25 No-gomet: CSSR - Anglija.

KOPRSKA BARVNA TV
19.55 Otroški kotiček - risanka; 20.15 Dnevnik; 20.30 Nogomet: CSSR - Anglija; 22.15 Rock mu-sic special - glasbena oddaja.

ČETREK, 30. oktobra
8.10, 10.00, 14.10 TV šola; 16.00 Risanka; 16.25 Košarka: Radnič-ki - Partizan; 18.00 Obzornik; 18.15 Mikrobi in ljudje - serija; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Isto noč - serijska oddaja «110 policija»; 21.30 Kam in kako na odhiti?; 21.40 Četrtekovi razgle-di - Samoupravljanje.

PONEDELJEK, 27. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Monografije
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Sedem dni v parlamentu
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše: Nemogoče prigode dečka Andrejčka
17.50 Program za mladino: Slike iz sveta
18.10 Deček in slon: Časno mesto
18.35 Skoraj fantastično potovanje v vojaško kroniko
Italijanske kronike, Danes v parlamentu, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 I SEICENTO DI BALAKLAVA
Film je režiral Tony Richardson, ki je eden najbolj vidnih pred-stavnikov angleškega gledališča in filma v dobi petdesetih let. Spada v vrsto tistih ljudi angleške kulture, ki so precej raz-majali stare koncepte in uvedli nove poti, hkrati pa napravili povsem novo tematiko v kinematografiji. Film, ki pride da-nes na spored, je razmeroma nov, saj izhaja iz leta 1968

22.45 Filmske premiere
23.00 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

19.00 Športni dnevnik
19.15 Film «Harmonika»
20.00 Hibernski ljudje — češki dokumentarec
20.30 DNEVNIK
21.00 Koncert ob svetem letu

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 10.00, 14.10 TV ŠOLA
Prazno gnezdo, Istra, Nemščina, Spomini na revolucijo, Japon-ska, Sri Lanka, Risanka, Pravljica itd.
17.20 Milne: Medvedek Pu
17.35 Čarobna žoga: Zgodba o nenavadnem planetu
17.50 Obzornik
18.05 Naši zbori: Zagorje
18.40 Študijski na univerzi: Pravo
19.00 Odlomci
19.30 DNEVNIK
20.05 A. Hieng: IZGUBLJENI SIN — Predstava mestnega gledališča Ljubljana
22.05 Mozaik kratkega filma: Joshua in kamen
22.20 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.40 Nevidno življenje: Biseri morja
20.15 DNEVNIK
20.30 BITKA ZA RANJENJE — dokumentarna oddaja
21.15 Črno mesto — dramatizacija
22.15 Zabavna glasbena oddaja

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 jutranja glasba; 11.35 Opoldne v vami; 13.30 Gla-sba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in pri-reditve; 18.30 Paletna glasba; 19.20 Jazz; 20.00 Športna tribuna.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja gla-sba; 8.35 Mali umetniki velikih mojstrov; 9.40 Folk glasba; 10.00 Z nami je; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Priljubljeno jim; 12.00 Gla-sba po željah; 14.00 Športni pone-deljek; 14.10 Plošče; 14.35 Pismo iz...; 14.45 «La vera Romagna»; 15.00 Otroški kotiček; 15.45 Po-skočre; 16.45 Operne averture; 17.00 Ponedeljski športni pregled; 17.10 Ritmi in melodije; 18.00 Gla-sbeni cocktail; 18.35 Moški zbor Srečko Kosovel; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Doma-či pevci; 21.00 Literarna oddaja.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna re-portaža; 11.30 Orkester; 12.10 Vse je relativno; 13.20 Hit para-ede; 14.05 Kic; 15.30 Plošče za mla-dino; 16.30 Program za otroke; 17.05 Radijska priredba: 17.35 Ko-

morna, operna in simfonična gla-sba; 18.00 Nove ital. popevke; 19.30 Sončnica; 20.20 Ponovno na sporedu z O. Vanoni; 21.15 Percy Faith in njegov orkester; 21.30 Literarna oddaja; 21.45 Ital. folk

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevski lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melodra-ma; 9.35 Radjska priredba; 9.55 Pesem za vsakogar; 10.35 Skupen radijski spored; 12.40 Alko gradi-mento; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbe-vo-govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Vesela glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pi-san svet praviljic; 9.20 Izberite pesmico; 9.40 Vokalni ansambli in solisti; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem?; 10.05 Za ljubitelje an-sambelske glasbe; 12.10 Veliki za-bavni orkestri; 12.30 Kmetijski na-sveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Pojo a-materski zbori; 15.45 «Vrtljak»; 16.45 Interna avertur; 17.00 Aktual-nosti; 17.20 Koncert po željah; 18.05 Kulturna kronika; 18.20 Ob-lahki glasbi; 19.40 Ansambel Loj-ze Slaka; 19.50 Lahko noč, otro-ci!; 20.00 Če bi globus zaigral; 20.30 Operni koncert.

čincem - celovečerni film. 22.00 Glasba narodov Jugoslavije.

SOBOTA, 1. novembra
13.55 Nogomet: Celik - Hajduk; 15.35 Obzornik; 17.50 Metode - film; 18.15 Kje je resničnost - za-bavna serija; 18.50 Pričevanja - dok. oddaja; 19.30 Dnevnik; 19.50 Zunanje politični komentar; 19.55 Derviš in smrt; 21.50 Dnevnik; 22.00 V. Ukmar: Integrali - gla-sbena oddaja.

KOPRSKA BARVNA TV
18.55 Nogomet: Celik - Hajduk; 19.30 Otroški kotiček - risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Tretji sve-tovinni mr - dokumentarna oddaja; 21.15 Thibaultovi - nadaljevanka; 22.05 Na pragu sna - balet.

Maj v deželi Sovjetov ONKRAJ KAVKAZA 4.

Med takimi in podobnimi ugotovitvami in razmišljanji se je naše letalo že začelo spuščati in skozi okno sem lahko med zavesami megle in oblakov, ki so naglo hiteli mimo in se trgali, uzrl precej blizu zloro sterna pobočja Kavkaza, poraščena s smrekami in pokrita delno s snegom. Bili smo torej že onkraj Kavkaza in to so bila njegova gru-zinska strma pobočja.

Letalo se je spuščalo čedalje niže in niže, zagledal sem prva naselja in vasi na strmih pobočjih kot ptičja gnezda, kmalu zatem pa se je dolina odprla in po njej se je vil srebrni trak večje reke. Bili smo že tako nizko, da sem opazil celo številne namakalne naprave, ki so, kot rimski akvedoti, prečkali reko na posebnih koristih mostovih, potem pa se je natanko pod nami pokazalo večje, precej dolgo in ozje jezero, katerega vode so bile iz zraka videti težko zelenkaste, temne barve.

Zavsest se je napis, da se je treba privezati in da je prepovedano kaditi, pa tudi skozi hreščeči zvočnik se je oglasila stevardesa in nas obvestila, da se bomo čez nekaj minut spustili na tibiljsko letališče.

Vedel sem, da so v Tbilisiju obveščeni o mojem prihodu, za kar je vsekakor poskrbel tovariš Maharadž, le v glavo mi ni šlo, kako bom spoznal svoje gostitelje. Brž ko sem stopil na stopnice, ki so jih razmeroma hitro pr-stavili k letalu, mi je že iz množice čakaajočih pomahal možakar, bolj suhljast in še kar visok, na njem pa tudi ni bilo nič gruzinskega.

«Tovariš Željznov,» je zaklical in me vprašujoče po-gledal.

Bil sem presenečen. Sestopil sem in ponudil roko Ju-lijanu Nodiji, vodji oddelka za zunanje zadeve pri tibil-sijskem mestnem svetu.

«Kako pa ste me takoj prepoznali?» sem ga vprašal.

NOGOMET

V PRVENSTVU D LIGE

Kaže, da bo Triestina igrala v Mestrah precej okrnjena

Govorice o novih nakupih pri Ponziani in Pro Gorizii

V središču pozornosti današnjega šestega kola nogometnega prvenstva D lige bo tekma Mestrina - Triestina, za katero vlada veliko zanimanje, saj sta enajsterici startali kot favorita tega prvenstva.

TRIESTINA

Gostovanje Triestine v Mestrah bo precej naporno. Zaradi poškodb nekaterih ključnih nogometašev se trener Tagliavini še ni izrekel o postavi moštva. Izgleda, da zaradi poškodb ne bosta mogla na igrišče zvezca Foresti in krilce Politi. To predstavlja za Tržačane, ki so v zadnjih tekmah bili nekoliko pomankljivi prav na sredini igrišča, veliko izgubo. Tagliavini seveda upa, da bo vsaj Politi okrevale, saj bi moral po resni verjetnosti igrati zvezca Marzotto, krilca pa branilec Zanini. To bi prav gotovo precej zmešalo načrte Tagliavini, ki je polagal veliko važnosti na izid tekme v Mestrah.

Enajsterica Mestrine, čeprav je slabo startala v petih tekmah, je zbrala pet točk in ostaja, na papirju, najnevarnejši nasprotnik Triestine za končno zmago. Razumljivo je, da hočejo domačini čim prej nadoknaditi zamujeno in računajo v tekmah s Triestino na celotni izkupiček. Tržačani pa, ki trenutno vodijo na lestvici in imajo 4 točke več od Mestrine, bi se zadovoljili tudi z remijem, saj bi v tem primeru ohranili še vedno štiri točke naskoka nad Mestrino.

PONZIANA

Sprejme v goste enajsterico Sampietreseja, ki je letos popolnoma obnovila svoje vrste in sodeč po dosedanjih izidih bi rekli, da je vodstvo imelo še kar posrečeno roko pri izbiri novih nogometašev. Posebno posrečena pa je bila poteza trenerja, ki je poveril 28-letnemu branilcu Cavicchioliu mesto zveze in prav Cavicchioli je v zadnjih dveh tekmah zabil dva gola. Trenutno ima Sampietrese šest točk, torej pet točk več od Ponziane, v katere taboru se v teh dneh prepleta precej govorice o nakupu novih in prodaji nekaterih nogometašev. Negativni nastopi Ponziane so gotovo bremenili temu. Predsednik Ventura in njegov pomočnik Zigante sta na delu. Širijo se govorice, da namerava Ponziana kupiti dva napadalca in sicer dva izkušena nogometaša, ki sta igrala že v A ligi. To sta Bosdaves in Muesan. Te stalne govorice in zapletljivi prav gotovo precej motijo delo trenerja Sadarja, ki skuša dati ekipi predvsem tisto moralno moč, katero Ponziana trenutno najbolj potrebuje. Za dosedaj tega pa bi bila potrebna vsaj ena zmaga in to na računa Sadar že dnevno, čeprav bo moral zaradi odsotnosti mladega krilca Vecchieta nekoliko spremeniti postavbo moštva. Po vsej verjetnosti bo vloga krilca zaupal izkušnemu Del Piccolu, medtem ko bo Cattonar igral prostega, Tominovi pa stoperja.

PRO GORIZIA

Tudi v taboru Pro Gorizie je precej govorice o novih nakupih. Gorizani so si že zagotovili tri nove nogometaše in sicer Pontela (Avellino), Valesija (Fiorentina) in Patruna. Če bo voditelj uspelo urediti vse formalnosti s prestopom teh nogometašev v gorizki klub, bodo lahko vsi trije igrali že danes popoldne na Rojcah, ko bo Pro Gorizia sprejela v goste solidno ekipo Pordenone.

Trener Pro Gorizie Tumburusi je optimist in je prepričan, da njegovi

varovanci ne bodo igrali slabo. Zaveda se sicer, da je Pordenone trd oreh, saj ima v svoji sredini nekaj izkušenih nogometašev (Zampa in Mantellato), okrog katerih se odlično vrtijo mladi, nadarjeni nogometaši kot so Patat, Trevisan in Marson. Pozabiti seveda ne smemo še Tržačana Punisa, ki se je v vrstah Pordenone izkazal kot ena najboljših zvez prvenstva D lige, pa čeprav je še lansko sezono igral v promocijski ligi v vrstah tržaške ekipe CMM.

TENIS

Finale v Stockholmu
STOCKHOLM, 25. — Češkoslovaška je sprejela predlog, po katerem naj bi odigrali finalno srečanje teniškega tekmovanja za Davisov pokal 20. decembra v švedski prestolnici. S tem so bile ovržene govorice, po katerih naj bi Čehoslovaki želeli igrati v Göteborgu, ne pa v Stockholmu.

OLIMPIJSKE IGRE

MOSKVA, 25. — Organizatorji olimpijskih iger v Moskvi so izjavili, da je v sovjetski prestolnici pripravljen na ta velik športni dogodek že 65 odstotkov vseh tekmovalnih naprav.

ATLETIKA

OB NOVM SVETOVNEM REKORDU V TROSKOKU
Skoki v mehiški prestolnici vzbujaajo določene pomisleke

Nenad Stekić bi moral (po računih) tam skočiti celo 8,91 m daleč

«Naše igre ne bodo toge in stroge», so pravili Mehikanci od konca leta 1964 do leta 1968. «V Tokiu smo pri sestavljanju olimpijskega obrednika, pa bomo dokazali, da so olimpijske igre lahko tudi vesele, brez velikega ceremonijala, skoraj ljudski praznik. Niso lagali! Olimpijske igre v Ciudad Mexico so res bile ljudski praznik, v sportih, kjer se merijo rekordi, kot v atletiki, pa so pustile prav zaradi prevečnega vzdušja hud posledice. Tak je vsaj vtis o tej športni «kriminaliki», ki ne bo nikoli rešena, ker je usoda že zdavnaj za pečatena z uradnimi priznanji in v trdnem arhivu olimpijskega svetišča. Travmatično posledico je po olimpijskih igrah v Ciudad Mexico atletika podedovala le v moškem skoku v daljino, kjer se rekord od tedaj glasi kar 8,90 m. Tedaj je bil za 55 cm boljši od prejšnjega, danes pa je še vedno za 45 cm daljši od Stekićevega skoka do 8,45 m. OI v Mehiki so dale svetovne rekorde tudi v ženskem skoku v daljino in kar 5 rekordov v troskoku. Torej popoln izkupiček.

Sedem let po tistem dogodku je prišla iz Mehike nova senzacionalna vest. Padel je svetovni rekord v troskoku. Malo znani Brazilci João Carlos de Oliveira je za 45 cm presegel znamenito Sovjetske Sanejeva in za 1,15 m popravil osebni rekord. Velika napredka Beamona (od 8,33 m do 8,90 m) in de Oliveire (od 16,74 m do 17,89 m) sta matematično skoraj na isti ravni. Beamon je napredoval za 6,85 odstotkov, de Oliveira

dek že 65 odstotkov vseh tekmovalnih naprav. Povedali so tudi, da so sklenili zgraditi olimpijsko naselje bližje Leninovemu stadionu, kot so nameravali doslej. Kot je znano je na tem stadionu prostora za 103.000 gledalcev.

Organizatorji pričakujejo, da bo sledilo igram 7.000 časnika, tujih turistov pa bo približno 100.000.

JUDO

DUNAJ, 25. — Na svetovnem prvenstvu v judoju so doslej zbrali največ kolajz Japonci, njim pa sledijo Sovjeti, Francozi in drugi.

OBVESTILA

SPDT vabi na takojšnji vpis za smučarski tečaj 75/76, ki se bo pričel s prvim snegom na Višarjah in v Ovčji vasi. Vadii bodo društveni vadijevi.

SD Polet gradi novo kotalkarsko ploščad na Opčinah, in sicer v trikotu med Narodno in Repentabarsko cesto, nedaleč od strelišča. Nova ploščad bo 50 m dolga in 25 m široka, tako da bodo na njej lahko tudi mednarodna tekmovanja in prireditve. Za pripravo in planiranje zemljišča je bilo napeljanih doslej nad 200 tovarniakov materiala, v kratkem pa bodo na izravnavno zemljišče — kot ga vidimo na sliki — vliči cementno maso. Ko se bo cement posušil, bodo ploščad tlakovali z granitnimi ploščicami in upati je, da bo to delo končano še pred nastopom zime. Vrednost dela, ki so si ga napravili poletovci na svoja ramena, znaša več kot 12 milijonov lir, pri čemer pa niso upoštevani prostovoljno delo in prispevki, ki jih bo Polet dobil z nabljalno akcijo, ki se bo v kratkem začela.

Polet gradi novo kotalkarsko ploščad

SD Polet gradi novo kotalkarsko ploščad na Opčinah, in sicer v trikotu med Narodno in Repentabarsko cesto, nedaleč od strelišča. Nova ploščad bo 50 m dolga in 25 m široka, tako da bodo na njej lahko tudi mednarodna tekmovanja in prireditve. Za pripravo in planiranje zemljišča je bilo napeljanih doslej nad 200 tovarniakov materiala, v kratkem pa bodo na izravnavno zemljišče — kot ga vidimo na sliki — vliči cementno maso. Ko se bo cement posušil, bodo ploščad tlakovali z granitnimi ploščicami in upati je, da bo to delo končano še pred nastopom zime. Vrednost dela, ki so si ga napravili poletovci na svoja ramena, znaša več kot 12 milijonov lir, pri čemer pa niso upoštevani prostovoljno delo in prispevki, ki jih bo Polet dobil z nabljalno akcijo, ki se bo v kratkem začela.

TABORNIŠKI KOLIČEK

ROD MODREGA

GORICA

OBČNI ZBOR

Danes imajo člani RMV in članice redni letni občni zbor v dijaškem domu «Srečko Kosovel» v Trstu.

Za tabornike predstavlja občni zbor pravo akcijo, saj so naše družine razporejene od Doline pri Trstu do Gorice. To pomeni, da predstavljajo naš občni zbor tudi eno izmed velikih akcij, ki jih opravi naš rod v teku enega leta.

Letos praznujemo 30-letnico osvoboditve. Negovanje tradicij NOB je ena izmed podlag našega delovanja. O tem že nazorno pričajo delitve naših članov v kroju na osrednji manifestaciji v Trstu ter častne straže naših članov v Dolini, Bazovici in Podgori.

Če vse to vzamemo v pretek, je poleg tega občni zbor tudi prilika, da se precej naših članov zopet sreča po velikih letnih akcijah. To so torej značilnosti, po katerih se občni zbor RMV razlikuje od drugih.

Seveda je občni zbor trenutek, ko si vsi skupaj ogledamo opravljeno delo in sprejmemo obveze za nadaljnje delo. Do sedaj smo se o bodočem programu pogovarjali na letnem taboru ter ga dokončno sprejeli.

Bruno Križman

jeli na rodovih sejah. Letos pa se je pokazala potreba po podrobnejši obravnavi programa. Zato smo se zbrali na dveh posvethih starejših bratov in sester. Razen teh dveh posvetov so se naše članice zbrale še na širšem sestanku — pogovoru, ki je bil namenjen delovanju sester v okviru RMV. Iz vsega tega je razvidno, da smo se letos temeljito pripravili na občni zbor, ki naj bi nakazal smerice za nadaljnje delovanje. Delovanje taborniške organizacije poteka v sklopu mladinskega delovanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Zato smo povabili na občni zbor predstavnik organizacij in društev, ki delujejo na mladinskem področju. Ker smo tudi člani Zveze tabornikov Slovenije, je seveda občni zbor dobra prilika, da se z njihovimi predstavniki pogovorimo o nadaljnjem delu. S taborniškim: «Srečno» MILAN PAHOR

OBVESTILO

SPDT - smučarski odsek priredi v nedeljo, 26. oktobra ob 10.30 tekmovanje v slalomu na suhem za vse kategorije. Zbirališče ob 10. uri ob spomeniku padlim pod Košjo.

ŠAHOVSKA PANORAMA

Zaključek mednarodnega turnirja velemejstrov v Milanu je potekal na videz po novi, nenavadni turnirski praksi. Vendar pa moramo poudariti po šahovski zgodovini, kjer sta bila na podoben način odigrana dva velika turnirja in sicer v Ostendeju leta 1906 in Peterburgu leta 1914.

Kakor na obeh predhodnih je tudi milanski turnir imel v svoji sestavi najboljše šahiste sveta. Srednji rejting je bil 2600 in turnir je spadal v 14. kategorijo FIDE (višja je samo 15. kategorija).

Na turnirju je bilo odigranih 66 partij, od katerih se jih je 34 končalo z remijem, 32 (to je 48,5 odst.) pa je bilo odločenih. Beli so zmagali v 15 partijah, črni pa v 17 partijah. V turnirskih srečanjih (11 kol) so po štiri zmage dosegli L. Portisch, L. Ljubojević in B. Larsen, vendar pa je bil danski velemejster kar petkrat premagan. Edini, ki ni dosegel nobene zmage je bil italijanski velemejster Mariotti (samo pet remijev). Vse to kaže na borbenost, ki je vladala med velemejstri, vendar pa je v dvobojih štirih velemejstrov prevladala velika previdnost. Od 20 partij so se le štiri (20 odst.) končale z odločitvijo. Omenil bi vse štiri, saj so zelo pomembne. Zmaga Portische nad Ljubojevićem v polfinalu je prinesla Madžar, uvrstitev v finale, vendar pa je Karpov v polfinalnem dvoboju s Petrosjanom hranil moči za finalni obračun s Portischem, katerega je uspel premagati v drugi partiji dvoboja, kar pa mu je prineslo tudi končni trijumf. V srečanju Ljubojević - Petrosjan sta oba nasprotnika slavila po eno zmago ob štirih remijih.

Tako daje bralcu zgoraj opisani statistični prikaz turnirja v Milanu novo predstavo o šahovskem Olimpiadi, ki je mesec dni razburjal šahovski svet.

Milan 1975 — 2. partija finala

A. KARPOV — L. PORTISCH

Španska obramba

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 d6 5. 0-0

V nastali poziciji je možna tudi nekakšna popularna svestava varianta, ki nastane po 5. c3 f5!

5... Lc7.

Madžarski velemejster je izbral mirno varianta Steinitza, ki mu v španski obrambi daje le malo možnosti. K ostri borbi vodi nadaljevanje 5... Lg4 6. h3 itd.

6. Lc6:+

Karpov se je odločil zamenjati španskega lovca za skakača. Standardno nadaljevanje je 6. d4 b5 7. Lb3 Sd4: 8. Sd4: e4 9. Dd4: Sf6 (9... c5? — 10. Dg7: Lf6 11. Df7: mat).

Vendar pa beli lahko po drugi poti osvoji kmeto d4. Namesto 9. Dd4: lahko igra 9. Dd5 g6 10. Dd5 Le6 11. Dd4: Sf6 12. Le6: fe6 13. e5 c5 14. Df4 in ohrani prednost.

6... b6 7. d4 e4 8. Sd4: c5 9. Sc3 Dc7 10. Sa5! Lf6.

Tudi sedaj bi beli po 10... Sf6 11. c4 (11... Se4: ? 12. Dd5) 11... 0-0 12. Sc3 dosegel boljše igro.

11. Dd3 Se7 12. Sc3 Tb8 13. Tbl. Črni ne bi imel težav po 13. Sd5: Sd5: la4 0-0.

13... 0-0 14. Ld2 Le3:!

Pravilna odločitev. V slučaju 14... Sc6 (ali 14... Sg6) sledi 15. Sd5! in črni je v težavah. Na primer: 15... Lb2: 16. Sc6: 15... Sa5: 16. Sf6: + g6 17. La5: 15... Ld8 16. Sc6: 17 C4.

15. Lc3:Sc6 16. a3 Sa5: 17. La5: Te8 18. Tf1 Te6 19. C4 Lb7 20. f3 Tbe8 21. Dd2 Lc6 22. b3 De7.

Nastala je pozicija z raznoobratljivostjo.

stavljajo tri znamke, pa dobimo kolesarstvo (40 c), bežbol (75 c) in ritmične ples (85 c). Obes seriji sta izšla tudi kot blok.

Leta 1964 je izšla posebna turistična serija, kjer so prikazane lepote Venezuele. Znamko za 40 c lahko uvrstimo med športne znamke, saj prikazuje alpiniste med vzponom na Merido.

Zadnje serijo, ki je izšla v Venezueli, so tiskali ob priliki olimpijskih iger v Ciudad Mexico, to je leta 1968. Motivi niso posebne umetniške vrednosti in prikazujejo streljanje s pištolo (5 c), tek (15 c), sabljanje (30 c), boks (75 c) in jahanje (5 B).

Celotna zbirka te države ni torej le številno skromna ampak tudi nezanimiva in z zelo nizko vrednostjo.

ŠPORT NA ZNAMKAH

JUŽNA AMERIKA

Ta celina je polna kontrastov ter odprtih socialnih in gospodarskih vprašanj. To stanje privede seveda do politične nestabilnosti, ki negativno vpliva na razvoj posameznih držav. Na tej celini ni bilo še olimpijskih iger (Južna Amerika in Afrika sta od sedaj v tem pogledu edini), vendar so se pa prav tu odvijale marsikateri velike športne prireditve, kakor tekmovanja za nogometni pokal Rimet, svetovno prven-

stvo v smučanju in košarki, da omenimo le glavne in najvažnejše svetovne športne manifestacije. Iz filatelističnega vidika so nekatere države zelo zanimive, drugih pa nikakor ne moremo uvrstiti v elitno filatelijo. Jasno je seveda, da tudi šport na filateliji sledi razvoju filatelije v državi.

Leta 1952 so bile v Caracasu, glavnem mestu Venezuele, tretje južnoameriške športne igre. Ob tej priliki je izšla letalska serija štirih znamk s prikazom športnega stadiona.

Leta 1959 so bile, zopet v Caracasu, na sporedu 8. športne igre Srednje Amerike in Karibskega morja. Izšli sta frankovna in letalska serija po pet znamk. Znamke letalske serije imajo v sredini olimpijski ogenj na podstavku, ki je okrašen z lovčevim venci, na spodnji strani so pa priložnostni napis. Tudi znamke frankovne serije so enake: stiliziran stadion, venezuelske zastave, lovčev list in priložnostni napis.

Država se je začela zanimati tudi za razvoj športne aktivnosti. Leta

VENEZUELA

Ta država spada med tako imenovane severnotropske države in se nahaja na severu Južne Amerike, ob obalah Karibskega morja. Deželo so odkrili leta 1498, od Španije pa se je odcepila že leta 1810. Od leta 1831 pa je država samostojna. Na tem ozemlju so nekaj delovali francoski in pa velobritanski poštni uradi, to se pravi, da so bile v pro-

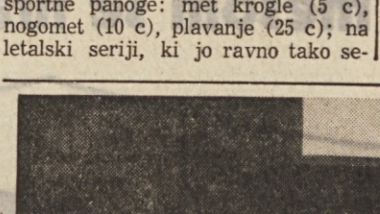
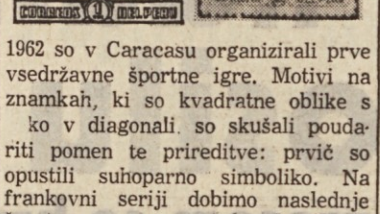
metu znamke matične države le s posebnimi pečati. Venezuela se je v filateliji prvič predstavila leta 1859/60 s serijo treh znamk. Do danes pa so izšle le tri frankovne in štiri letalske serije s športno tematiko, to je samo 27 znamk in dva bloka.

Leta 1952 so bile v Caracasu, glavnem mestu Venezuele, tretje južnoameriške športne igre. Ob tej priliki je izšla letalska serija štirih znamk s prikazom športnega stadiona.

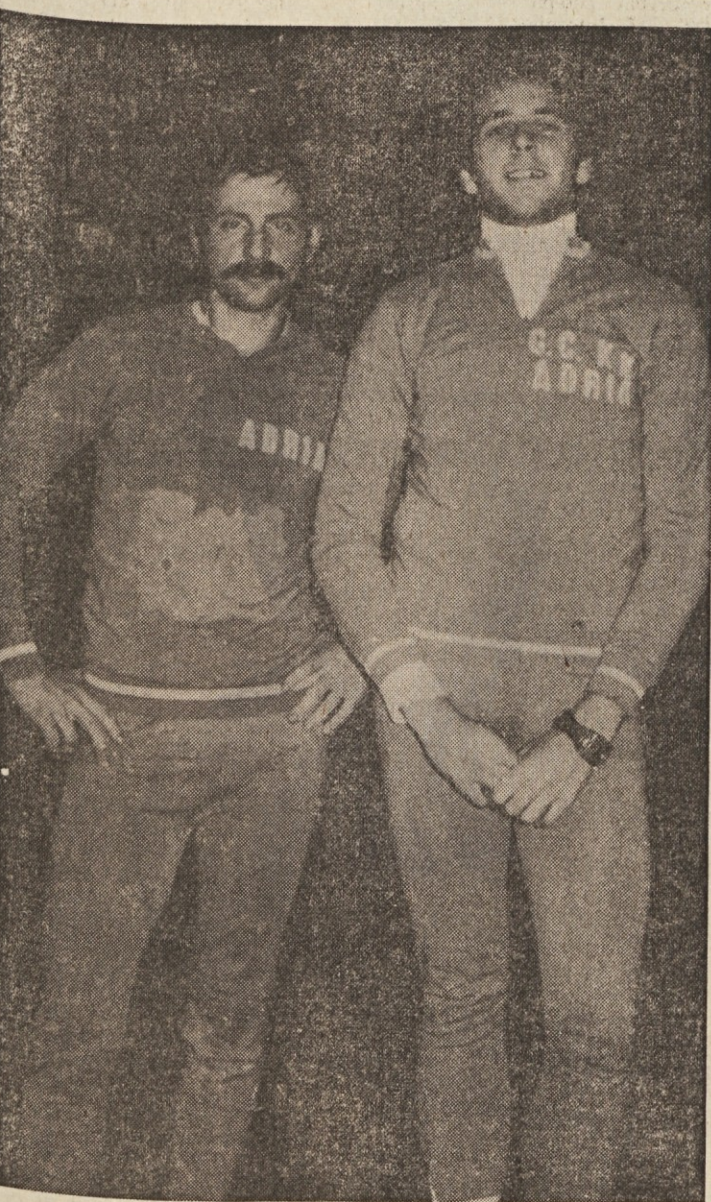
Leta 1959 so bile, zopet v Caracasu, na sporedu 8. športne igre Srednje Amerike in Karibskega morja. Izšli sta frankovna in letalska serija po pet znamk. Znamke letalske serije imajo v sredini olimpijski ogenj na podstavku, ki je okrašen z lovčevim venci, na spodnji strani so pa priložnostni napis. Tudi znamke frankovne serije so enake: stiliziran stadion, venezuelske zastave, lovčev list in priložnostni napis.

Država se je začela zanimati tudi za razvoj športne aktivnosti. Leta

DRUGE VESTI
NA ZADNJI STRANI

Borovci, žal, v promocijski ligi danes ne bodo startali z vsemi igralci, ki so na naši sliki

Lonjerska Adria ima poleg kolesarskega tudi atletske odsek, v katerem se udeležujejo tudi Fabij Ruzier (tek) in Robert Čač (višina)

ODBOJKA NA EP V BEOGRADU BRON ZA JUGOSLAVIJO

Zmaga SZ v obeh konkurencah - V zadnjem dnevu dva uspeha Italije - Jugoslovanke osme

BEOGRAD, 25. — Jugoslovanski odbojkarji so v odločilnem srečanju za bronasto kolajno premagali Bolgarijo in si priborili svoj največji uspeh v tej športni panogi. Odločilni spopad je bil izredno izenačen. Dopoldan se je v zemunski dvorani «Pinki» končal tolažilni ženski turnir s končno zmago Romunije, ki je odpravila tudi Jugoslavijo. Po treh zaporednih porazih je Italija premagala Zahodno Nemčijo. Varovanci trenerja Anderlinija so le odpravili najslabšega tekmeča prvenstva, Belgijo, toda ne brez težav. IZIDI

ŽENSKA	
Tolažilna skupina	
Nizozemska - Belgija	3:2
Italija - Zahodna Nemčija	3:0
Romunija - Jugoslavija	3:0
KONČNI VRSTNI RED: 7. Romunija, 8. Jugoslavija, 9. Italija, 10. Nizozemska, 11. Zahodna Nemčija, 12. Belgija.	
Finalna skupina	
Včerajšnji izidi	
Madžarska - Poljska	3:1
Sovjetska zv. - Češkoslovaška	3:1
Danes je Bolgarija premagala Vzh. Nemčijo s 3:1.	
LESTVICA: 1. Sovjetska zveza, 2. Madžarska, 3. Češkoslovaška, 4. Vzh. Nemčija, 5. Bolgarija in 6. Poljska.	
MOŠKI	
Tolažilna skupina	
Francija - Nizozemska	3:0
Vzh. Nemčija - Madžarska	3:1
Italija - Belgija	3:2

danes ob obali

KINO
KOPER: ob 10.00 matineja risanege filma: OBUTI MACKEK;
ob 16.00 in 18.00 italijansko - francoski: OD ARDENOV DO PEKLA;
ob 20.00 ameriški: FRENZY.
IZOLA: ob 10.00 matineja: JUNAKI RISANEGA FILMA;
ob 16.00 in 18.00 italijanski: EMIGRANT;
ob 20.00 ameriški: NOČNA PATRULJA.
SKOPLJE: ob 17.00 in 20.00 ameriški: KRVAVI LOV.
PIRAN: ob 10.00 matineja domačega filma: DOLINA MIRU;
ob 16.00, 18.00 in 20.00 ameriški: KRALJICINA OGRICA.
PORTOROŽ: ob 20.00 Ibsenova drama: NORA (HISA LUTK).

TRGOVINE
Na obali bodo dežurale med 7. in 10. uro samo še trgovine v Piranu, Portorožu in Luciji, v Izoli in Kopru pa so ukinili dežurstvo.
Piran: Samopostrežna «Koloniale», Trg bratstva; Sadnje-zelenjava; Buzenić Aldo, A. Vivode 2; Sadje - zelenjava, KZ Izola, Trg bratstva.

NOGOMET

DANES V VARŠAVI ZA ENP POLJSKA-ITALIJA

VARŠAVA, 25. — Italija in Poljska se bosta jutri srečali v Varšavi v okviru tekmovanja za evropski nogometni pokal narodov. Moštvi bosta nastopili v naslednjih postavah:
Italija: Zoff, Gentile, Rocca, Cucureddu, Bellugi, Facchetti, Causio, Benetti, Anastasi, Antonioni, Pulici.
Poljska: Tomaszewski, Szymanowski, Ostafinski, Zmuda, Wawroski, Bula, Lato, Kasperczak, Deyna, Szarmach, Gadocha (ali Marx).
Srečanje bo po prvem sporedu prenašala tudi italijanska televizija in sicer z začetkom ob 15. uri.

ŠAH

(Nadaljevanje s 7. strani)

mu omogočilo pritisek na e liniji. Zato je bilo pravilo 22... Tg6! iz idejo 23... Te5 24. LC3 Tg5 in 25... f5.
23. Df4! Karpov lepo izkorističa nečistočo nasprotnika 23... Tb8 24. LC3 f6 25. Kf2 Df7 26. h4 Tee8 27. g4 Tb7 28. Tb2 Teb8 29. Teb1 Tf8. Črni je prisiljen na obrambo čakanja na obeh krilih. Karpov bo v nadaljevanju poskušal odstraniti še zadnjo oviro, to je točko f6 in tako dati črnoopolnemu lovcu večji radius dejstva.
30. Tg1 Le8 31. De3 De6 32. Dd3 LC6 33. b4! cb4 34. ab4 Le8 35. Td6 36. Dd4.
Črnemu ponovno grozi 37. g5. Svetovni prvak sedaj na izredno poučen način igra končnico raznobarnih lovcov, ki bo nastala po zamenjavi dam.
36... De5 37. Db6! Odlična poteza, ki prisili Portišcha, da preide v končnico s kmetom manj.
37... Dn2+.
Na 37... Dc3: je dobro 38. Dd4 Db4 39. Ta1 Lf7 (grozi 40. Tb2) 40. Ta6: Dd4: 41. Lc4: 42. Tc6 ftd. 38. Kc1 Dd2+ 39. Kd2: cb6 40. Ta1 Lf7 41. Ta6: Tb9 42. Kd3-h5 43. b5 hg4 44. fg4 Tc8 45. Ta4.
Tu je bila partija prekinjena in Karpov je zelo dobro analiziral položaj, tako da je bilo nadaljevanje samo še stvar tehnike. Portišsch je kuvertiral potezo:
45... Le6 46. g5 f5 47. ef5 Lf5: 48. Kd4 Kf7 49. Lb4 Ke6 50. Ta6 Tb8 51. h5 Lg4 52. h6 gh6 53. gh6 Lf5 54. Ld2.
Karpov si je ustvaril močnega prostega kmeta na h liniji, prav tako pa vrši pritisek na polje b6.
54... Tg8 55. Lf4 Tb8 56. Ta7 Kf6 57. Tg7 Le6 58. TC7 Tb8 59. TC6 Tg8 60. Td6: Kf5 61. Tb6: Tg4 62. Te6!.

Po osvojitvi vseh črnih kmetov si svetovni prvak lahko privoščiti tudi to efektivno zaključno kombinacijo.
62... Ke6: 63. Ke4 Tg1 64. b6 in črni se vda. Beli kmetje nezadržno prodirajo na osmo vrsto in sama trdnjava ne more z njimi obračunati. To je bila edina zmaga Karpova v polfinalnih in finalnih srečanjih, vendar mu je vseeno prinesla zaslužen triumf.

Komentar: Silvo Kovač

PRIREDDIVE IN ZABAVE

Danes bodo odprti vsi športni objekti, v večernih urah pa bodo zabavne plesne prireditve v vseh večjih hotelih na obali. Barški program si lahko ogledate v hotelu Triglav v Kopru, v Palaču in Metropolu v Portorožu in pri Treh papirih v Piranu.

SPORT

Izola: ob 14.00: Tekma slovenske nogometne lige Izola - Mura.
Izola: ob 12.30: Izola - Olimpija, slovenska nogometna liga, mladinci.
Izola: ob 10.00: Izola - Alpes, tekma republiške rokometne lige za ženske.

ENTE OSPEDALIERO REGIONALE
DEŽELNA BOLNIŠKA USTANOVA
OSPEDALI RIUNITI DI TRIESTE
TRŽAŠKE ZDRUŽENE BOLNIŠNICE

iščejo

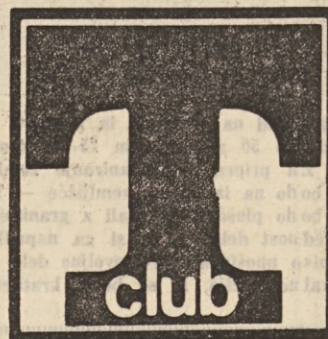
MOŠKO IN ŽENSKO OSEBJE

za bolniško strojno službo, ki bo takoj vpisano v teoretično - praktični tečaj za dosego kvalifikacije splošnih bolničarjev. Zahteva se naslednja izobrazba: dokončan III. razred srednje šole. Najnižja starost: 18 let; najvišja: nedokončanih 30 let razen izjem, ki jih predvideva zakon.

Obrazec za prošnjo se dobi na personalnem oddelku Tržaških združenih bolnišnic v Trstu, Ul. Stuparich 1/III. nadst., soba št. 55 od 10. do 12. ure vsak dan razen ob sobotah, do torka, 11. novembra 1975, ko zapade rok za predložitev prošnje.

POMOŽNO OSEBJE

tako moško kot žensko za splošno službo ter za strojno službo. Zahteva se naslednja izobrazba: spričevalo o dokončani osnovni šoli. Najnižja starost: 18 let; najvišja: nedokončanih 30 let razen izjem, ki jih predvideva zakon.

V STO TRGOVINAH T CLUB V TRSTU

NAGRADNO ŽREBANJE

KUPON ZA VSAKIH 1000 LIR NAKUPA

VSAKIH 10 DNI ŽREBANJE: 7 DNI POČITNIC VKLJUČNO S POTOVANJEM 100 LITROV BENCINA · BONI ZA NAKUP

V PRIHODNIH DVEH ŽREBANJIH
BOSTA IZŽREBANI POČITNICE IN POTOVANJE V:

KONČNI DOBITKI: BARVNI TELEVIZORJI NAONIS

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 414161 **POŽAR ARTEMIO**
v vse kraje, tudi v inozemstvo
TOVORNI PREVOZI

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodelic okusne in dišeče kave.

CREMCAFFÈ praži kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja
CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

Največja izbira surove in pražene kave v Trstu po najugodnejših cenah
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575
PRAZARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijska cone
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210

Intereuropa

MEDNARODNA ŠPEDICIJA IN TRANSPORT

Glavna direkcija Koper
Vojkovo nabrežje 32
Telefon: 21-830
Telex: 34-117, 34-140, 34-113

Opravlja preko vanjo združene TOZD ŠPEDICIJA KOPER n.s.o. in TOZD transport KOPER n.s.o. ter njihovih filijal, izpostav in poslovalnic v vseh večjih mestih, lukah in mejnih prehodih Jugoslavije vse posle mednarodne špedicije in transporta doma in v tujini.

S 47 filijalami, izpostavam in poslovalnicami

NUDI

popoln špeditski servis, organizira prevoze po suhozemnih, pomorskih in zračnih poteh ter daje nasvete v transportno špeditskih in carinskih zadevah; z lastnim kamionskim parkom prevzema vse vrste prevozov. Specializirani dejavnosti sta blagovni tranzit preko luk Reke in Kopra ter opravljanje špeditskih storitev na sejnih in razstavah doma in v tujini; vse storitve opravlja strokovno, hitro in zanesljivo.

Zaupajte svoje blago organizaciji

INTEREUROPE

in preprčali se boste o našem strokovnem in skrbno opravljenem servisu.

Bolje se boš hranil, če boš..

..danes
na kosilu z mano
s svinjskim mesom se hraniš dobro in ceneje

HRANILNA VREDNOST SVINJINE

Svinjsko meso je prav gotovo hvaljevna jed. Ima veliko beljakovin in vitaminov, posebno vitamina B1.
Ob hranilnosti je seveda treba vedno računati še na posebno odliko, ki bo vplivala na našo izbiro: na sočnost, ki ugoditi najbolj izbranemu okusu.

Ministero
Agricoltura
e Foreste

